

Osakaskuntien käsitykset nykytilastaan Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueet

Jaakko Moisio

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2018
Luonnonvara- ja ympäristöala
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Tekijä(t) Moisio, Jaakko	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Huhtikuu 2018
	Sivumäärä 60	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Osakaskuntien käsitykset nykytilastaan Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueet		
Tutkinto-ohjelma Agrologi (AMK) tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Nikkilä, Jukka		
Toimeksiantaja(t) Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueet		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyössä kartoitettiin Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueiden osakkaiden mielipiteitä. Tutkimuksen taustalla on tällä hetkellä voimassa oleva vuoden 2016 kalastuslaki ja sen myötä tulevat muutokset kalastusalueiden rajoihin ja toimintaan. Työn tavoitteena on saada kalastusalueiden osakaskuntien toimijoilta mielipiteitä alueiden nykytilasta ja muista keskeisistä aiheista. Tutkimuksen tarkoitus on saada kerättyä vesialueen omistajilta ja osakaskunnissa toimivilta muilta henkilöiltä näkemyksiä, joita voidaan käyttää myöhemmin mahdollisesti hyväksi päätöksen teossa alueilla.</p> <p>Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksella, joita toimitettiin osakaskuntien puheenjohtajille sähköisenä sekä kalastusalueiden puheenjohtajille paperisina postikyselyillä. Tavoitteena oli saada sähköinen kysely levitettyä mahdollisimman laajalti vastaajille, sekä lähestyä osaa henkilöistä postiversioilla. Kyselyyn oli aikaa vastata sähköisesti kuukausi ja postitse hie- man yli.</p> <p>Kyselyyn saatiin yhteensä vastauksia 20 kappaletta. Kysely sisältää monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Tutkimuksen tulokset olivat positiivia, sillä tyytyväisyys omaan kalastusalueeseen ja osakaskuntaan oli kyselyssä hyvällä tasolla. Kyselyssä vastaajat kokivat osakaskuntansa ja kalastusalueensa toiminnan melko lailla heidän tarpeitaan vastaavaksi. Vastaajat myös kuitenkin kokivat keskimäärin, että uudistus lakeihin oli tarpeen.</p> <p>Tutkimuksessa vastausten määrä jäi melko vähäiseksi, mutta siihen oli varauduttu jättämällä kyselyyn myös avoimia kysymyksiä. Avoimien kysymyksien ansiosta voitiin saada laajempia mielipiteitä myös vastausmäärien jäädessä vähäiseksi.</p>		
Avainsanat (asiasanat) osakaskunta, ammattikalastus, kalastusalue, kalatalousalue, kalastuslaki		
Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)		

Author(s) Moisio, Jaakko	Type of publication Bachelor's thesis	Date April 2018
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 60	Permission for web publication: x
Title of publication Memberships views about their current state Saarijärvi and Pääjärvi fishing districts		
Degree programme Agricultural and Rural Industries		
Supervisor(s) Nikkilä, Jukka		
Assigned by		
<p>Description</p> <p>The study analyzed the opinions of members of the Saarijärvi and Pääjärvi fishing districts. The study is underpinned by the current 2016 Fishing Act and the resulting changes to the boundaries and activities of the fishing districts. The aim of the study was to get opinions about the current state of the area and other key topics from the memberships of these fishing districts. The aim of the study is to gather views from other owners of water resources and from the persons working with the memberships. This information can possibly be used later in decision making in the areas.</p> <p>The study was conducted as a questionnaire submitted electronically to the chairmen of the memberships and the presidents of the fishing districts as postmarked letters. The aim was to get the electronic questionnaire distributed to the respondents as widely as possible, and to approach some with postal versions. The answer time of the electronic questionnaire was a month, whereas that of the postal version was a little over a month.</p> <p>A total of 20 responses were received. Questionnaire included both multiple choice and open questions. The results of the study were positive, as the satisfaction with the members' own fishing area and their memberships was good in the study. In the questionnaire, the respondents thought that the actions of their memberships and their fishing districts met their needs quite well. The respondents, on average, also found that a reform of the law was necessary. In the study, the number of responses was rather low, but as a preparation there were also open questions in the questionnaire. The open questions made it possible to gain broader opinions even if the number of responses remained low.</p>		
Keywords/tags (subjects) membership, commercial fishing, fishing district, Fishing Act		
Miscellaneous (Confidential information)		

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Tietoperusta	6
2.1	Kalastusalueiden toiminta	6
2.2	Kalastusalueiden tehtävät siirtymäkaudella	6
2.3	Osakaskuntien toiminta	8
2.4	Kaupallinen kalastus Suomessa	9
2.5	Kohti kalatalousalueita	10
2.5.1	Kalatalousalueiden tehtävät	11
3	Tutkimusasetelma	12
3.1	Opinnäytetyön tavoite	12
3.2	Tutkimuskysymykset	13
3.3	Tutkimusmenetelmä	13
3.4	Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus	14
3.5	Tutkimuskohde	15
3.5.1	Saarijärven kalastusalue	15
3.5.2	Pääjärven kalastusalue	16
4	Tutkimustulokset	16
5	Johtopäätökset	27
5.1	Kalastusalueen ja osakaskuntien nykytilan näkemykset	27
5.2	Kalastusalueen ja osakaskuntien toimijoiden tulevaisuuden näkymät	28
6	Pohdinta	29
	Lähteet	32
	Liitteet	34
	Liite 1. Kyselylomake	35

Liite 2. Olen kalastusalueen hallituksen jäsen koska,	44
Liite 3. Mitä asioita muuttaisitte kalatalousalueen toiminnassa tulevaisuudessa?	45
Liite 4. Mikä on mielipiteenne osakaskuntien tämänhetkisestä toiminnasta? Kommentti/vapaa sana.	46
Liite 5. Mitä asioita muuttaisitte osakaskuntanne toiminnassa?	47
Liite 6. Jos vastustat osakaskuntien yhdistämistä, niin miksi?	48
Liite 7. Kysely kohta 19, vaihtoehto muuta, mitä?	48
Liite 8. Kysely kohta 20, ”kyllä, miksi?” ja ”ei, miksi?”	49
Liite 9. Kysely kohta 22. Verkon hinta.....	50
Liite 10. Kysely kohta 22. Katiskan hinta.....	51
Liite 11 Kuinka tulisi toimia, kun maksuvelvollisten verkkopyytäjien määrä laskee ja vapakalastajien määrä nousee?	52
Liite 12. Saarijärven kalastusalue.....	53
Liite 13. Pääjärven kalastusalue.....	54
Liite 14. Uusi kalatalousalue	55
Liite 15. Osakaskuntien muut tulot ja voitto/tappio	56
Liite 16. Osakaskuntien henkilöstökulut / lupatulot.....	57

Kuviot

Kuvio 1. Kalastusalue, johon kuulun.	16
Kuvio 2. Osakaskunta, johon kuulun (Saarijärvi).....	17
Kuvio 3. Osakaskunta, johon kuulun (Pääjärvi).....	18
Kuvio 4. Missä roolissa olet osakaskunnassasi?.....	18
Kuvio 5 Montako hehtaaria vesialuetta osakaskunnassanne on?	19
Kuvio 6. Mikä on mielestänne oman kalastusalueenne nykytilanne?	19
Kuvio 7. Mikä on mielestänne oman osakaskuntanne nykytilanne?	20
Kuvio 8. Mikä on mielipiteenne osakaskuntien tämänhetkisestä toiminnasta?	21
Kuvio 10 Vastustatko osakaskuntien yhdistämistä?	21
Kuvio 11. Jos valtio maksaisi maanmittausmaksun osakaskuntien yhdistämisen yhteydessä, olisiko yhdistely suotavaa?.....	22
Kuvio 12. Millaisena näette ammattikalastuksen osakaskunnassanne?	23
Kuvio 13. Millaisena näette osakaskuntanne tulevaisuuden?	24
Kuvio 14. Onko uusi kalastuslaki ja uusi kalatalousaluemalli mielestänne tarpeellinen uudistus?	24
Kuvio 15. Olisiko esimerkiksi kalaistutuksia, vesistöjen muuta kunnostusta tai hoitokalastuksen määrää lisättävä osakaskuntasi vesistöissä?	25
Kuvio 16. Voisiko mielestänne kalastusalueen tai uuden kalatalousalueen varoja käyttää istutusten sijaan uusien kalateiden rakentamiseen Leuhun ja Hietaman voimalaitosten yhteyteen?	26
Kuvio 17 Mihin lupien hinnoittelu perustuu?	26

Käsitteet

Yhtenäislupa-alue: Usean eri lupa-alueen sopimuksella muodostama alue, jossa toimimiseen hankitaan alueelle yksi, yhteinen lupa.

Ala-mitta / pyyntimitta: Tarkoittaa pyydettyjen kalojen alinta sallittua mitta. Kalan mitta suoritetaan suorasta kalasta leuan kärjestä yhteen puristetun pyrstön kärkeen. (Erä-luvat.fi- verkkosivu. N.d.)

Määräenemmistö päätös: ”Määräenemmistöpäätös tarkoittaa sitä, että päätöstä tulee kannattaa vähintään kaksi kolmannelta annetuista äänistä (äänet perustuvat omistussuuteen) ja lisäksi vähintään yksi kolmannes äänestäneistä osakkaista.” (Ahven.net- verkkosivu. 2016.)

1 Johdanto

Kalatalouden rakenteet ovat tällä hetkellä muutoksessa. Vuoden 2016 kalastuslain uudistus saattoi kalastusalueet siirtymävaiheeseen kohti kalatalousaluemallia. Suomessa tällä hetkellä vaikuttavat 223 kalastusaluetta tullaan muuttamaan 118:sta kalatalousalueeksi vuoteen 2019 mennessä ja tämä tulee muuttamaan kalastusalueiden ja osakaskuntien toimintaa. Työn tietoperustassa selvennetään kalastusalueiden toimintaa ja tehtäviä, sekä avataan aikanaan perustettavien kalatalousalueiden toimintaa sekä siirtymävaiheen toimia. Tietoperustassa avataan myös osakaskuntien toimintaa ja kaupallisen kalastuksen perusasioita maassamme.

Työssä tutkittiin työntilaajien eli Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueiden osakaskuntien toimijoiden mielipideilmapiiriä aiheen tiimoilta. Opinnäytteessä keskeistä oli saada osakaskuntien vesialueen omistajien mielipiteitä ja näkemyksiä osakaskuntien nykytilasta ja tulevaisuudesta. Tutkimuksesta saatavan tiedon perusteella osakaskunnat voivat toivottavasti kehittää toimintaansa entistä paremmin kaikkia toimijoita palvelevaan suuntaan. Työtä voidaankin käyttää toivottavasti osana osakaskuntien tulevaisuuden päätöksentekoa ja se voikin näin ollen koskettaa monia osakkaita, sekä kaikkia osakaskuntien alueilla kalastavia henkilöitä.

Työn tutkimusosuus toteutettiin kyselytutkimuksena, joka lähetettiin sähköpostitse osakaskuntien puheenjohtajille sekä kalastusalueiden puheenjohtajille. Puheenjohtajille lisättiin pyyntö, että he jakaisivat työtä mahdollisimman laajasti osakaskunnissaan, jotta tuloksena saataisiin mahdollisimman kattava vastauspohja. Kyselyä annettiin myös paperisena postiversioidina kalastusalueiden puheenjohtajille, jotta he voivat jakaa kirjeitä henkilöille, joilla ei mahdollisuutta sähköiseen vastaamiseen ole. Työn tavoitteena olikin saada kattava määrä vastauksia vesialueen omistajilta sekä osakaskuntien aktiivijäseniltä. Tavoitteena työssä on myös saada vastauksia kattavasti jokaiselta osakaskunnalta, jotta saadaan mahdollisimman laaja sekä todenmukainen lopputulos.

2 Tietoperusta

2.1 Kalastusalueiden toiminta

Kalastusalue on yhteistoimintaelin, jonka toiminta pohjautuu kalastuslakiin. Kalastusalue toimii itsehallintoperiaatteella. Kalastusalueita on tällä hetkellä yhteensä 223. Kalastusalueen jäseniin kuuluvat osakaskunnat, vesialueiden omistajat, alueella toimivat ammattikalastajien järjestöt sekä virkistyskalastajien eduista huolehtivat järjestöt. Kalastusalue voi sisältää yhden tai useamman kunnan tai jopa läänin alueella olevia vesistöjä, jotka muodostavat yhtenäisen alueen, johon voidaan järkevästi soveltaa yhtenäisiä toimenpiteitä. Kalastusalueet eivät siis ole kunnallisen toiminnan alla, vaan ovat oma erillinen toimintaelin, jolla on päätäntä valtaa alueensa vesistöihin. Omistajavaltaa kalastusalue ei kuitenkaan käytä kuin välillisesti. Kalastusalue vastaa kuitenkin omasta taloudestaan, muttei ole millekään taholle voittoa tavoitteleva organisaatio. Varainhankinta kalastusalueella toimii siten, että valtio jakaa jokaisella alueella siivun vuotuisista kalastuksen hoitomaksuista alueille. Lisäksi alueilla on myös usein omaa varainhankintaa valtion rahan jaon lisäksi. Yleistä päätäntävaltaa kalastusalueella käyttää kalastusalueen kokous. Käytännön hallintotehtävät ovat sen sijaan kalastusalueen kokouksen valitseman hallituksen vastuulla. Päivittäisiä asioita alueella hoitaa alueen isännöitsijä, jonka palveluita kalastusalue ostaakin usein kalatalouskeskuksilta ja liitoilta. (Vesa, Poskiparta, Kilpinen, Regelin, Liekonen & Myllyllä. 2006., 7.)

2.2 Kalastusalueiden tehtävät siirtymäkaudella

Kalastusalueet ovat tällä hetkellä siirtymävaiheessa kohti kalatalousalue toimintaa. Tästä johtuen kalastusalueet eivät välttämättä toimi täysin normaalisti, sillä niitä on esimerkiksi kehoitettu pidättäytymään solmimasta uusia kestopimuksia sekä olemaan sitoutumatta pitkäaikaisiin hankkeisiin. Kalastusalueille on kuitenkin määrätty siirtymäajalle välttämättömiä tehtäviä, joita niiden tulee hoitaa siihen asti, kunnes uusi kalatalousalue ottaa tehtävät hoitaakseen. Nämä lakisääteiset tehtävät nykyisillä kalastusalueilla loppuvat viimeistään 31.12.2018, kun uusi kalatalousalue malli tulee

voimaan. Nämä välttämättömät tehtävät on annettu uusimmassa kalastuslaissa kohdassa 129§, joka on annettu Helsingissä 10 huhtikuuta vuonna 2015. Ensimmäinen tehtävä siirtymäajalle on kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedottaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi koskien kunnostuksesta tai hoitokalastuksesta, kuten nuottauksesta ilmoitetaan alueen ihmiselle, joihin toimenpide vaikuttaa. Toinen välttämätön tehtävä on kalastuksen valvonnan järjestäminen kalastusalueella. (L 379/2015,24§) Kalastusta valvovia tahoja Suomessa ovat kalastuksenvälvojen lisäksi poliisi, kalastusviranomaiset, rajavartiolaitos ja Metsähallituksen erävalvojat ja tulli. Itse kalastuksen valvojaksi pääsyyn vaaditaan hyväksytysti suoritettu kalastuksen valvojan testi sekä yleinen rehellisyys ja luotettavuus tehtävään haluavalta henkilöltä. Kalastuksen valvontaan kuuluu muun muassa pyydysten laillisen merkkeämisen valvominen, saaliiksi saatujen kalojen mittojen tarkistus sekä kalastuskieltoalueiden valvominen. (Kalastuksen valvonta. 2017.)

Viides kohta kalastuslain §24 on kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen. Tähän lain kohtaan voidaan lukea esimerkiksi saalisilmoitusten kokoamiset ja niiden seuranta sekä suoritettun hoitokalastuksen seuranta. Lisäksi kalastusalue on velvollinen lain mukaan hoitamaan viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jaon vesialueen omistajille sekä suorittamaan muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulosoikeudet sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät. (L 379/2015, 24§.) Kalastusalueilla voi olla myös muita kuin lakisääteisiä tehtäviä hoidettavanaan siirtymäkaudella. Näitä tehtäviä voivat olla erilaiset sopimuksiin perustuvat tehtävät sekä vesialueen omistajien kalastusalueelle siirtämät tehtävät. Nämä tehtävät eivät lopu uuden mallin voimaan tullessa 31.12.2018, vaan silloin, kun kalatalousalueet järjestyvät ja aloittavat toiminnan ja ottavat sen myötä vanhat sopimukset ja tehtävät hoitaakseen. (Fredrikson & Vesa. Kohti kalatalousalue toimintaa,2017)

2.3 Osakaskuntien toiminta

Osakaskunnat ovat kalastusalueita pienempiä yksiköitä, jotka hoitavat yhteisen alueen hallintoa sekä muita aluetta koskevia asioita. Yhteisiä vesialueita on Suomessa yhteensä yli 20 000. Jokaista yhteistä vesialuetta Suomessa hallinnoi alueen osakaskunta, joka muodostuu yhteisen alueen osakkaista. Yhteiseen vesialueeseen kuuluvia osakkaita ovat ne henkilöt, jotka omistavat kiinteistön, jolla on osuus yhteiseen alueeseen. Osakas on oikeutettu osallistumaan osakaskunnan kokouksiin, joissa se saa käyttää osuuttaan vastaavaa äänimäärää. Osakkailla on oikeus saada tarkastella osuuskunnan kirjanpito sekä kokousten pöytäkirjoja sekä muuta oleellista materiaalia asiaan liittyen. Tämän lisäksi osakkaalla on lähtökohtaisesti annettu oikeus käyttää yhteistä aluetta hyväkseen haluamallaan tavalla, kunhan tämä toiminta ei estä muita osakkaita toimimasta samoin. Ongelma tilanteissa osakaskunnalla on oikeus tehdä alueelleen sääntömuutoksia, jolla käyttöä voidaan rajata tai muokata. (Ahven.net-verkkosivu. Osakkaan asema. 2016)

Mikäli osakaskunta on järjestynyt, sen toimitelmiin kuuluu osakaskunnan kokous sekä hoitokunta. Osakaskunta toiminnassa osakaskunnan kokous on päättävistä elimistä ylin. Hoitokunnan rooli toiminnassa on toimia valmistelevana ja toimeenpanevana elimenä. Osakaskunta voi myös halutessaan antaa säännöissään vähissä määrin muitakin tehtäviä. Osakaskunnan päätöksen teko seuraa sen omia sääntöjä, jotka on ensin hyväksytty osakaskunnan kokouksessa, sekä sen jälkeen myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä aluehallintoviraston hyväksynnän. Näiden toimijoiden lisäksi osakaskunnan toimintaa ohjaa myös yhteisaluelaki. Osakaskunnan säännöissä on mainittava muutamia asioita. (Ahven.net-verkkosivu. Päätöksen teko. 2016.) Näitä asioita ovat muun muassa hoitokunnan kokoonpano ja toimiaika, osakkailta perittävien maksujen perusteet sekä milloin osakaskunta kokoustaa ja mitä asioita kokous pitää sisällään (L 18.8.1989/758 18§).

Osakaskunnat voivat myös olla järjestymättömiä. Tällaisella osakaskunnassa ei ole lainkaan vahvistettuja sääntöjä. Järjestymättömissä osakaskunnissa ylintä päätäntä valtaa käyttää osakaskunnan kokous. Hoitokuntia näillä osakaskunnilla ei voi olla. Järjestymätön osakaskunta voi kuitenkin yhtä lailla oikeustoimi kelpoinen ja voi

tehdä siten sitoumuksia sekä saada nimiinsä oikeuksia. Jos osakaskunta on järjestymätön, se käyttää kokouskutsujen ja -menettelyjen kohdalla yhteisäluelain säännöksiä. Järjestymättömän osakaskunnan on kuitenkin myös mahdollista järjestyä. Se tapahtuu kutsumalla koolle osakaskunnan kokous, jossa määränemmistö päätöksellä hyväksytään osakaskunnalle säännöt.

2.4 Kaupallinen kalastus Suomessa

Toimeentulona kalastusta on Suomessa harjoitettu niin kauan kuin Suomen järven rantamilla on asutusta ollut. Viimeisimmän lukeman mukaan (3.1.2017) Suomessa oli sisävesillä 249 ammattikalastajaa ja merellä 369. Keski-Suomen alueella ammattikalastajia oli tuolloin yhteensä 15. (Suomen ammattikalastaja liitto R.Y. 2017) Nykypäivän kaupallinen kalastus on erilaista toiminta järviltä aina rannikolle ja merelle saakka. Ammattikalastus on usein elämäntapa ammatti. Viime vuosina ammattikalastukseen on myös tuotu enenevässä määrin oppeja myös muiden alojen piiristä.

Ammattikalastajana toimiminen on määritelty siten, että kalastaja on merkitty kaupallisen kalastuksen toiminnan harjoittajista pidettyyn rekisteriin. Ammattikalastajaksi ryhtymiseen Suomessa vaaditaan lisäksi, että asuinpaikka on Euroopan Unionin tai talousalueen kuuluvan valtion alueella ja että kalastus tapahtuu Suomen alueella tai talousalueella. Ammattikalastajaksi lasketaan henkilö, jonka toiminnan liikevaihto ylittää arvonlisäverolain mukaisen 10 000€ rajan. Elintarvikelaki velvoittaa kalaa myyvien henkilöiden alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta toiminnasta kunnan elintarvikevalvonta viranomaisille.

Sisävesien ammattikalastajien tärkein saaliskala on muikku. Vuoden 2014 tilastojen mukaan muikkusaalis oli 2,8 miljoonaa kiloa. Muikun jälkeen tärkeimpiä saaliskaloja ovat kuha, ahven ja siika. Yhteensä kalaa saatiin sisävesiltä noin kuusi miljoonaa kiloa ja sen kokonaisarvo oli 11,7 miljoonaa euroa. Hoitokalastuksen saalis oli noin 1,7 kiloa. (Luke. Kaupallinen kalastus sisävesillä.2015.)

Kaupallisen kalastuksen saalis määrät merellä ovat huomattavasti sisävesiä suurempia. Saaliiksi vuonna 2017 on yhteensä ilmoitettu 155 miljoonaa kiloa. Silakkaa tästä

määrästä oli 134 miljoonaa kiloa ja kilohailia 16 miljoonaa kiloa. Suurin osa kalastajista kalasti merellä verkolla tai rysällä muun muassa ahventa, siikaa, kuhaa, haukea sekä lohta. (Luke. Kaupallinen kalastus merellä. 2018.)

2.5 Kohti kalatalousalueita

Siirtyminen 223:sta kalastusalueesta kohti 118:ta kalatalousaluetta alkoi uuden kalastuslain tullessa voimaan 1.1.2016. Tähän siirtymään on annettu suuntaa antavia ohjeita, jotka auttavat kalastusalueita tekemään siirtymisen mahdollisimman helpoksi. Kalastusalueiden kannattaakin aloittaa muutoksen valmistelu ajoissa, jotta siirtyminen onnistuu mahdollisimman hyvin. Ohjeet ovat annettu siten, että järjestelyt tehdään tämän vuoden (2018) aikana. Ensimmäinen vaihe siirtymässä kohti kalatalousalue toimintaa on se, että tarkastetaan sopimusten ja vakuutusten ja muiden vastaavien sitoumuksien siirrettävyys- ja irtisanomismahdollisuus. Lisäksi tulee arkistoida ja järjestellä asiakirjat. Tämän jälkeen aloitetaan purkukokouksen suunnittelu. Suunnittelussa määrätään toiminnan lopettavan kokouksen ajankohta ja kokouksen esityslista. Tämän jälkeen kokouksesta tiedotetaan jäsenille sekä sopimuskumppaneille.

Tiedottamisen jälkeen voidaan alkaa kartoittaa kalastusalueen omaisuutta sekä tarpeen vaatiessa myös mahdollisesti sen realisoiminen. Talouspuolella on myös tärkeää muistaa selvittää varat ja velat kaiken kaikkiaan. Myös siirtokelvottomat sopimukset tulee irtisanoa. Vuoden 2019 alussa järjestetään viimeinen kokous, jossa toiminta lopetetaan, tilinpäätös hyväksytään ja myönnetään vastuuvapaudet. Uusi kalatalousalue järjestäytyy ja aloittaa toimintansa. Tässä kohtaa on päätettävä purettavan kalastusalueen oman rahan kohtalosta. Vanhat sopimukset sekä tehtävät siirretään uudelle kalatalousalueelle. Sen jälkeen, kun varallisuus ja sopimukset ja tehtävät ovat laillisesti siirretty kalastusalueelta kalatalousalueelle, voidaan pitää jättää purkautumisilmoitus verohallinnon rekistereihin ja sillä lopettaa vanhan kalastusalueen toiminta.

Maanmittauslaitoksen kartoista löytyi tutkimusta tehdessä kartat, josta näkyi uudet kalatalousalueiden rajat. Suomen suurin kalatalousalue on Inarin alue ja sillä on maapinta-alaa 19 250 neliökilometriä ja vesialaa 232600 hehtaaria. Pienin kalatalousalue on Vanajanselkä, jolla on maapinta-alaa 483 neliökilometriä ja vesialaa 14900 hehtaaria. (Maanmittauslaitoksen verkkosivut) Saarijärvenreitin kalatalousalueen pinta-ala on 3030 neliökilometriä ja vesiala 28750 hehtaaria (ks. Liite 14.). Näin ollen sen on koko lailla samankokoinen alue, kuin nykyiset Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueet yhdistettynä.

2.5.1 Kalatalousalueiden tehtävät

Kalatalousalueiden keskeinen tavoite tulevaisuudessa on kalatalouden edistäminen ja sen kehittäminen niiden vaikutusalueella. Lain mukaan kalatalousalueiden tehtävä on, että kalastus mahdollistetaan ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Siihen kalatalousalueet pyrkivät monin eri keinoin. Osa toimista, joilla alueita hoidetaan, on lakisääteisiä, mutta lisäksi voi olla myös tavoitteita täydentävää omaehtoista toimintaa. Tällaisen toiminnan tulee kuitenkin oltava linjassa niin valtakunnallisten säädösten sekä oman ELY-keskuksen päätösten kanssa. Omaehtoista toimintaa voi olla muun muassa selvitysten tekeminen, yhteiskalastusalueiden kalastuslupien myynnin toimeksiantojen järjestämistä tai sopimuksiin perustuvan istutustoiminnan hoitamista. (Vesa ym. 2006,10) Tällainen istutustoiminta voi olla esimerkiksi yritysten velvoiteistutusten hoitamista jokeen, jonka luonnon olojen heikentämistä vaikkapa taimen istutuksella kompensoidaan. Tällaisesta velvoiteistutuksesta käy esimerkkinä Vattenfal Oy:n Saarijärven osakaskunnan alueelle Iso-Lumperoiseen tehty 55 nelivuotiaan järvitaimenen velvoiteistutus vuonna 2012. (Kalavesien hoito Saarijärven osakaskunnassa, 2013)

Kalatalousalueilla on myös lakisääteisiä tehtäviä. Nämä lakisääteiset tehtävät ovat annettu kalastuslain 24:ssä pykälässä. Tehtävät ovat laissa listattu, ja niistä ensimmäinen ja erittäin tärkeä kohta onkin kalavarojen kestävä käytön ja hoidon suunnit-

telu. Tähän osaan kuuluvat muun muassa verkkojen silmäkokojen paikalliset erityisrajoitukset, kalastuskieltojen määrääminen sekä vesistön osien rauhoittaminen. Tähän kuuluu myös kalojen alamittojen määrääminen siten, että ne kohtaavat vesistön tarpeet. (Vesa ym. 2006,11.) Tällaisista alamitoista hyvä esimerkki on se, että monissa vesistöissä kuhan alamitta on säädetty 45cm:iin, vaikka yleinen alamitta onkin 42 cm. Alamitat on määriteltä eri kalalajeille siten, että ne takaisivat niille edes yhden kutukerran ennen saaliiksi joutumista. (Ojajarju & Vainikka, n.d.)

Toinen laissa määrätty toimenpide on käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, hyväksytyn suunnitelman toimeenpano ja sen vaikutusten seuranta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että on oltava valmis suunnitelma tulevista alueen parantamiseen tarvittavista toimenpiteistä ja että suunnitelman toteutumista ja sen vaikutuksia on myös seurattava. Seuraava lain määräys on kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedottaminen. Neljäs kohta laissa on kalastuksen valvonnan järjestäminen. (L379/2015, 24§.)

Viides kohta kalastuslain 24§ on kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen. Seuraava kohta on kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että edesautetaan molempien sekä kaupallisen että vapaa-ajankalastuksen, kehittämistä rinnakkain yhtenäislupa alueella. Loput kolme tehtävää laissa kalatalousalueille ovat vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät, viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jako vesialueen omistajille ja muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulohajaukseen sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät. (L 379/2015, §24.)

3 Tutkimusasetelma

3.1 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa kyselytietoa osakaskunnista työntilaaajille, jotka ovat Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueet. Tavoitteena oli saada aikaan kyselylo-

make, jolla saadaan selville kalastusalueilla vaikuttavien henkilöiden mielipiteitä alueiden nykyisestä toiminnasta sekä myös toisaalta mielipiteitä siitä, kuinka toimintaa tulisi muuttaa ja kehittää. Kyselyn pyrkimyksenä olikin saada kerättyä mielipiteitä niin vesialueen omistajilta kuin myös osakaskuntien ja kalastusalueiden muiltakin toimijoilta, aina jäsenistä puheenjohtajiin saakka. Tavoitteena oli saada kyselystä takaisin tarpeeksi vastauksia, jotta vastauksista saadaan hyvä yleiskäsitys toimijoiden mielipiteistä ja näin ollen saadaan aikaan myös alueiden tulevaisuutta varten oleellista informaatiota. Tavoitteena oli saada kyselystä saatava aineisto esiteltyä siten, että se olisi mahdollisimman yksinkertainen ja helposti ymmärrettävissä.

3.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksesta suunniteltaessa pohdittiin keskeisimpiä tutkimuskysymyksiä. Tärkeimpinä aiheina pidettiin kaupallista kalastusta sekä osakaskuntien kokoon ja yhdistämistarpeeseen liittyviä kysymyksiä. Myös osakaskuntien toimijoiden näkemykset osakaskuntiensa tilasta ja tulevaisuuden näkymistä olivat keskeisessä roolissa kyselyä tehdessä. Kysymyksistä pyrittiin tekemään mahdollisimman neutraaleja, jotta ne eivät johdattele vastaajaa suuntaan eikä toiseen. Tärkeimmiksi kysymyksiksi valikoituivat lopulta seuraavat kysymykset.

1. Mikä on mielipiteenne osakaskuntien tämänhetkisestä toiminnasta?
2. Vastustatko osakaskuntien yhdistämistä?
3. Jos vastustat osakaskuntien yhdistämistä niin miksi?
4. Millaisena näette ammattikalastuksen osakaskunnassanne?
5. Onko uusi kalastuslaki ja uusi kalatalousaluemalli mielestänne tarpeellinen uudistus?

3.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kyselytutkimus (ks. Liite 1.). Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Laadullinen tutkimus valittiin, koska haluttiin saada nimenomaan alueella vaikuttavien henkilöiden mielipiteitä ja kommentteja. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään tutkimukseen liittyvää ilmiötä, kuten tässä tapauksessa, alueella vaikuttavien henkilöiden mielipiteitä ja tulevaisuuden näkymiä. Tällaisessa tutkimuksessa onkin hyvin perusteltua käyttää

avukseen kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä. (Kananen. 2015. 70-71) Kyselyssä käytettiin paljon monivalintakysymyksiä kyselyn tulosten purkamisen helpottamiseksi. Kyselyssä oli myös muutamia avoimia kysymyksiä, sillä osaan aiheista haluttiin saada myös tarkempia mielipiteitä kyselyn jo sisältämien vastausvaihtoehtojen lisäksi. Osassa kysymyksiä oli valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi myös annettu tilaa omalle vaihtoehtoiselle kommentille. Tällä tavoin haluttiin saada tarkempi kuva kyselyyn vastaavien mielipiteistä. Avoimia kysymyksiä jättämällä tavoiteltiin sitä, että mikäli vastausmäärä jää pieneksi, on kuitenkin pelkkää monivalintaa laajempaa aineistoa käsiteltävänä.

3.4 Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus

Tutkimuksen suunnittelu aloitettiin siten, että listattiin asioita, joita tutkimuksessa haluttiin saada selville. Tutkimuksen alkuvaiheilla päätettiin, että paras tapa toteuttaa kysely lienee tehdä siitä internettiin avoin kysely Webropol 3.0- kyselytyökalulla. Webropol- työkalulla luotiinkin aluksi kyselystä alustava versio, jota oli hyvä alkaa parantelemaan. Kyselyä hiottiin lopulliseen muotoonsa aikansa ja muutaman palaverin jälkeen saatiin kysely siihen vaiheeseen, että sitä pystyttiin testaamaan muutamalla henkilöllä ja se todettiin sen jälkeen toimivaksi.

Kyselyn lähettämistä sähköpostitse hankaloitti se, ettei kaikkien osakaskuntien puheenjohtajien sähköpostiosoitteita ollut osakaskuntien verkkosivuilla näkyvissä. Tämän vuoksi päädyttiin ratkaisuun, että ennen kyselyn jakamista sähköpostitse lähetettiin kaikille Saarijärven ja Pääjärven osakaskuntien puheenjohtajille tekstiviestit, joissa kyseltiin heidän sähköpostiosoitettaan. Hankaluuksia tässä vaiheessa tuotti se, ettei kaikilta osakaskuntien puheenjohtajilta saatu vastausta. Kyselyyn linkkejä lähetettiin lopulta yhteensä sähköpostitse 17 kappaletta.

Sähköpostissa kerrottiin kyselyn tarkoitus ja pyydettiin vastaamaan kyselyyn tulevaan kuukauden aikana. Yksi hankaluus laajaan levitykseen oli se, että vesialueen omistajien sähköpostiosoitteita ei saanut puheenjohtajien toimesta luovuttaa. Tässä vaiheessa kehoitettiin viestin saaneita osakaskuntien puheenjohtajia jakamaan kyselylinkkiä eteenpäin mahdollisimman paljon vesialueen omistajille sekä muille aiheen piirissä vaikuttaville henkilöille. Tällä tavoin toivottiin, että saadaan edellä mainituista

ongelmista huolimatta mahdollisimman laajalti vastauksia. Kysely oli auki internetissä 10.10.2017-10.11.2017 ja siihen pystyi vastaamaan vuorokauden ympäri.

Todettiin, että vastausmäärää voidaan saada kasvatettua, mikäli annetaan sähköpostikyselyn lisäksi myös paperisia versioita kyselystä jakoon. Oletettiin, ettei kaikilla hakuilla vastaajilla ole välttämättä sähköpostiosoitteita, joten päädyttiin jakamaan 20 kappaletta paperista kyselyä Pääjärven kalastusalueen puheenjohtajan jaettavaksi sekä 30 kappaletta vastaavaa kyselyä Saarijärven kalastusalueen puheenjohtajan jaettavaksi. Paperiset kyselyt oli tarkoitus jakaa kalastusalueiden kokouksissa henkilöille, joille sähköistä kyselylinkkiä ei voisi lähettää. Kirjekuoriin laitettiin sisään itse kysely sekä vastauskuori, jossa oli valmiina merkattuna palautusosoite sekä valmiiksi maksettu postimerkki. Tällä toimenpiteellä pyrittiin tekemään kyselyyn vastaamisesta mahdollisimman vaivatonta niille, jotka eivät internettiä tai sähköpostia käytä. Myös paperisiin kyselyihin liitettiin kehoitus, jossa toivottiin kyselyn palautusta marraskuun alkupuolelle.

3.5 Tutkimuskohde

3.5.1 Saarijärven kalastusalue

Saarijärven kalastusalue on Pohjoisessa Keski-Suomessa sijaitseva kalastusalue, joka pitää sisällään yhteensä 16 osakaskuntaa. Saarijärven kalastusalueen suurimpia järviä ovat Pyhäjärvi, Summanen, Lannevesi sekä Saarijärvi. Alueella on myös muutamia koskialueita, esimerkiksi Majakoski, Riekonkoski sekä Naarakoski. (ks. Liite 12.) Yhteensä vesipinta-alaa Saarijärven kalastusalueen vesistöissä on 16855,7 hehtaaria (Maanmittauslaitoksen laitoksen tietokanta). Saarijärven kalastusalue sijoittuu osittain kahden kunnan alueelle, jotka ovat Saarijärvi ja Äänekoski. Kalastuslupa Saarijärven kalastusalueelle maksaa 60€ per vuosi. Lupa oikeuttaa käyttämään kalastuksessa maksimissaan kahdeksaa vapaa. Lupaan kuuluu myös päiväkiintiö kaloille, joka on kaksi lohikalaa sekä kolme kuhaa vuorokaudessa. Lupa oikeuttaa kalastamaan maksimillaan kahdeksalla vavalla. Vuorokausirajoitukset kalastuksessa ovat kaksi lohikalaa ja kolme kuhaa vuorokautta kohden. (Saarijärven kalastusalueen verkkosivut. N.d.)

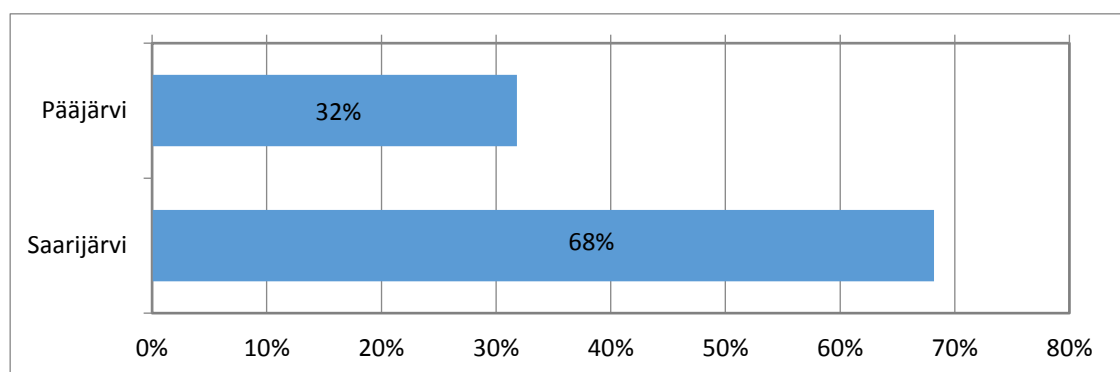
3.5.2 Pääjärven kalastusalue

Pääjärven kalastusalue on Saarijärven kalastusalueen viereinen kalastusalue. Pääjärven kalastusalueella on yhteensä kahdeksan osakaskuntaa. Alueen suurimpia järviä ovat Pääjärvi, Kyyjärvi sekä Kalmarinselkä. Pääjärven kalastusalue ulottuu Saarijärven, entisen Pylkönmäen, Karstulan ja Kyyjärven kuntien alueelle. Alueen koskiin kuuluu muun muassa Kouheroisten koski sekä Tuhmakoski. (ks. Liite 13.) Yhteensä vesipinta-alaa Pääjärven kalastusalueella on 11255 hehtaaria (Kojola,2018). Hintaa Pääjärven alueen kalastusluvalle tulee 30€ vuodessa. (Osta luvat.fi. N.d)

4 Tutkimustulokset

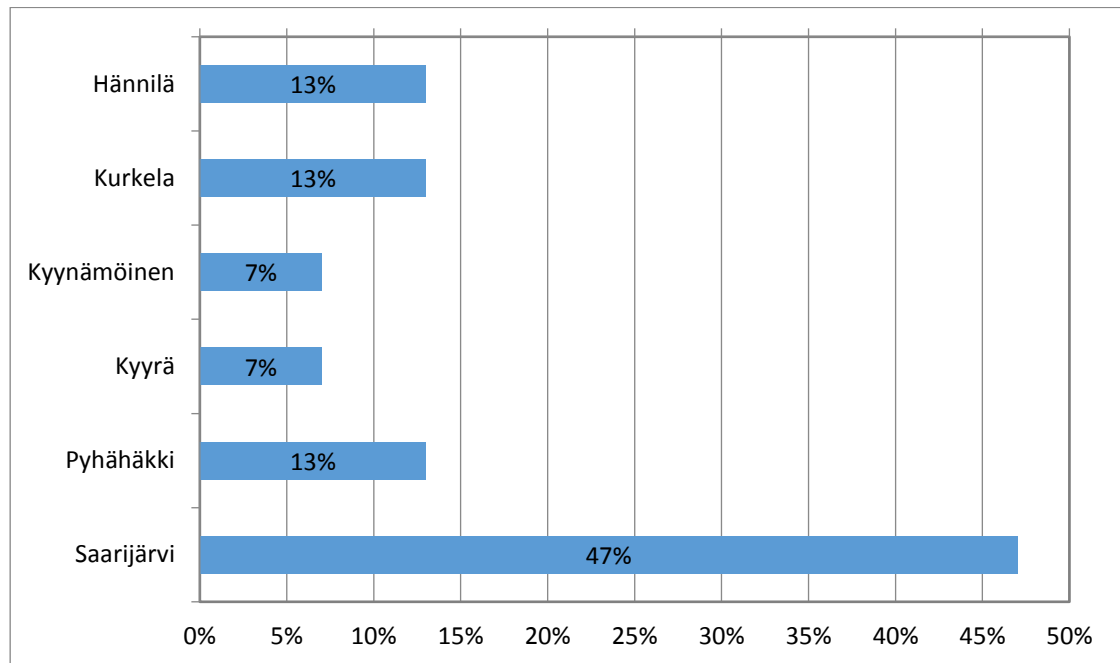
Internetissä olevaan kyselylinkkiin vastasi yhteensä 12 henkilöä. Vastausprosenttia on internetissä tehtävään Webropol- kyselyyn osaan mahdotonta laskea, sillä viesteissä ja sähköpostissa kehoitettiin kyselyn saaneita osakaskuntien puheenjohtajia ja kamaan kyselyä eteenpäin mahdollisimman paljon. Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueiden puheenjohtajien jakamia kirjekyselyitä tuli 50 jaetusta kirjeestä takaisin 8 kappaletta ja niiden osalta vastaus prosentti on 16%. Näin ollen vastauksia tuli yhteensä 20 kappaletta.

Ensimmäisenä kyselyssä haluttiin kartoittaa sitä, että mihin kalastusalueeseen kyselyyn vastaajat kuuluvat. Kyselyyn vastanneista 68% (15) kuului Saarijärven kalastusalueeseen ja 32% (7) kuului Pääjärven kalastusalueeseen. Vastauksia läpi käydessä tuli myös ilmi, että kaksi henkilöä kuului sekä Saarijärven että Pääjärven kalastusalueisiin.

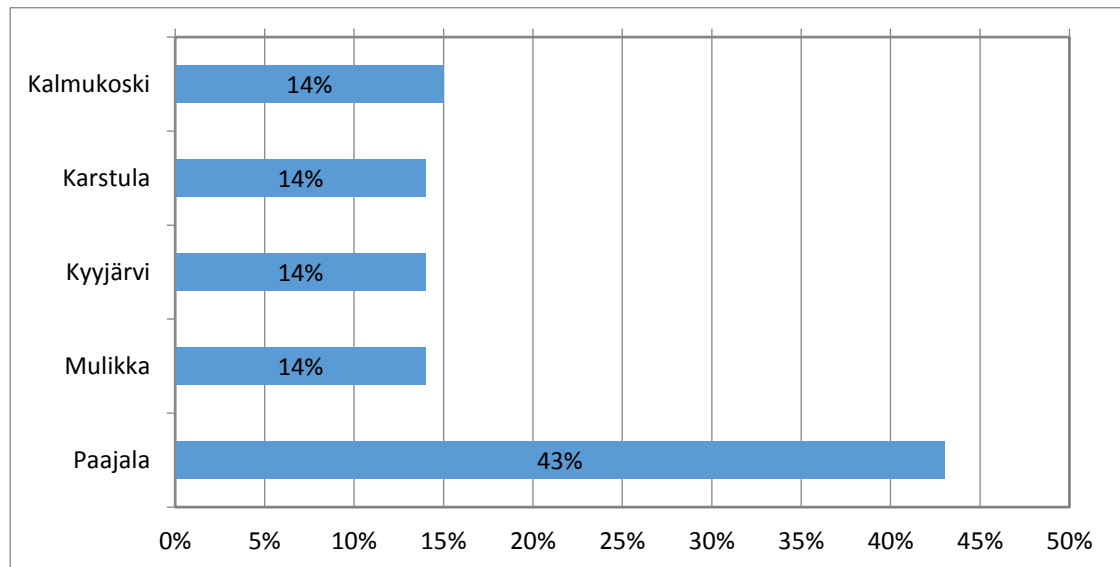
Kuvio 1. Kalastusalue, johon kuulun.

Saarijärven kalastusalueen vastaajista miltei puolet (7) kuului Saarijärven osakaskuntaan. Saarijärven kalastusalueelta vastauksia ei saatu Hirolan, Honkola-Naarajärven, Kalmunkoski, Kuukkajärvi, Lannevesi, Soukkajärvi, Summasjärvi, S. Äänekoski ja Uuraiskylän osakaskunnista. Muista osakaskunnista saatiin yksi tai kaksi vastausta.

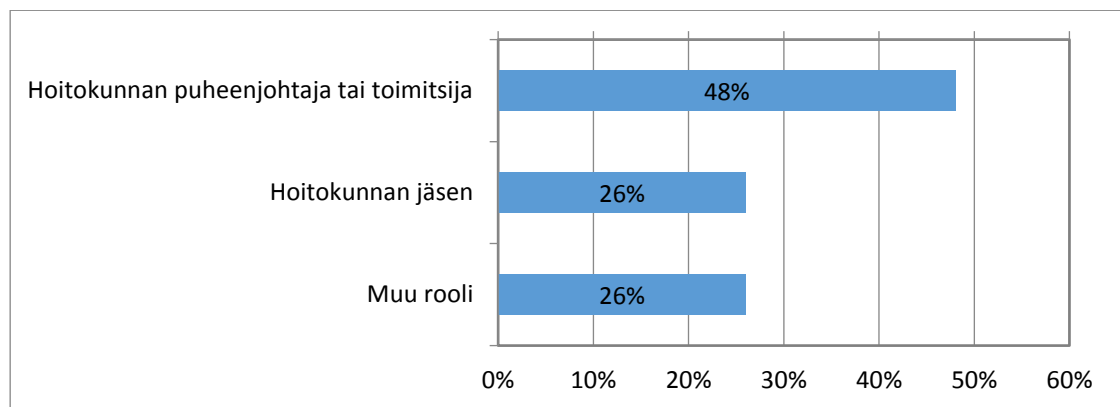
Kuvio 2. Osakaskunta, johon kuulun (Saarijärvi).

Seuraavassa kohdassa puolestaan kysyttiin, että mistä Pääjärven osakaskunnasta Pääjärven kalastusalueen vastaajat ovat. Vastaajista 43% (3) oli Paajalan osakaskunnan alueelta. Kimingin ja Vahangan alueelta ei tullut ollenkaan vastauksia. Muista osakaskunnista tuli vain yksi vastaus.

Kuvio 3. Osakaskunta, johon kuulun (Pääjärvi).

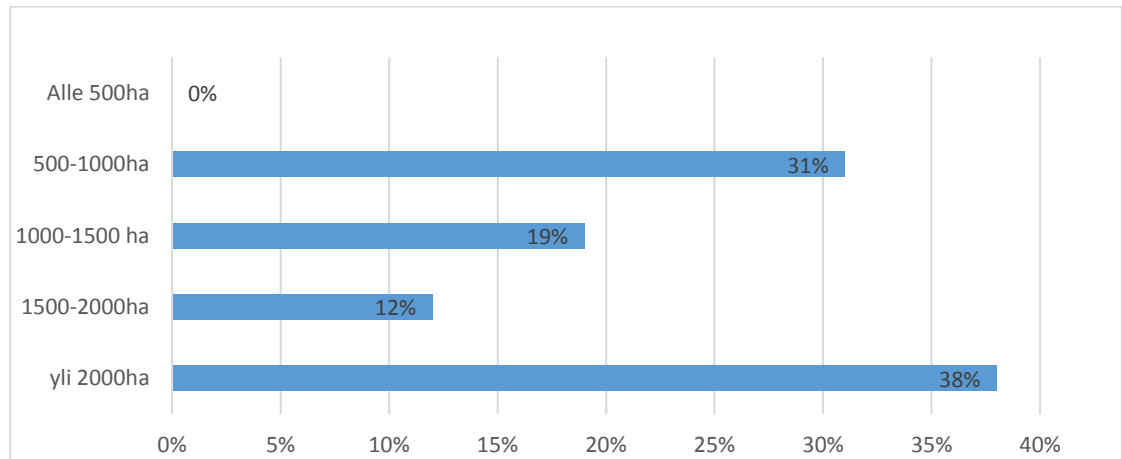
Seuraavassa kohdassa haluttiin selvittää vastaajien roolia osakaskunnassaan. Vastaajista liki puolet (9) olivat hoitokunnan puheenjohtajia tai toimitsijoita. Neljännes (5) vastaajista oli joko hoitokunnan jäseniä tai muussa roolissa osakaskunnassa.

Kuvio 4. Missä roolissa olet osakaskunnassasi?

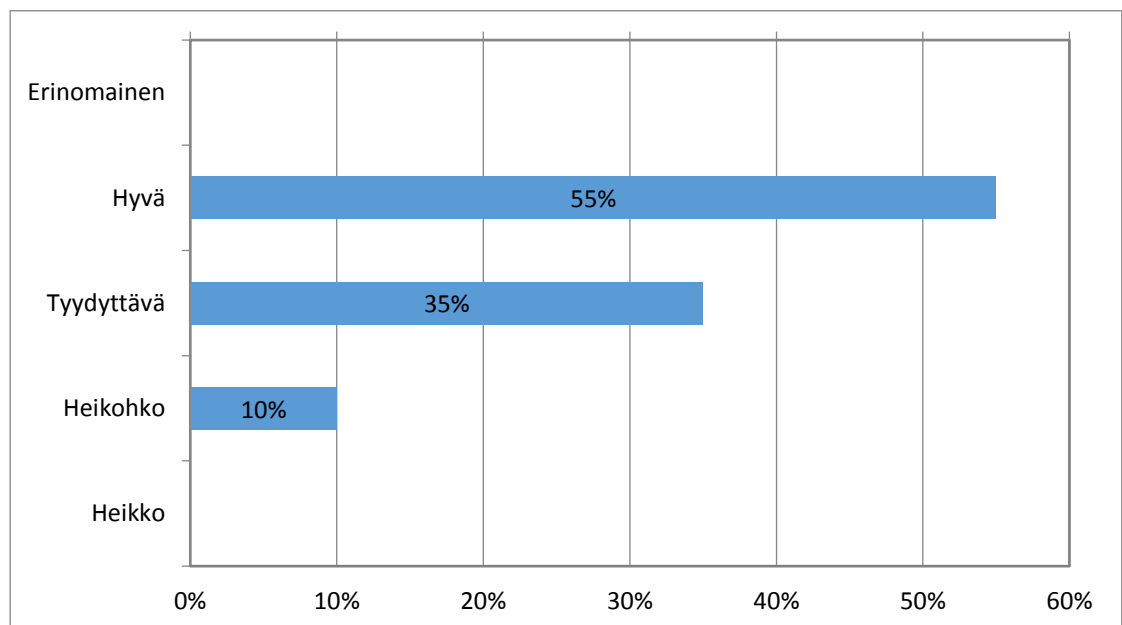
Kysyttäessä syitä avoimella kysymyksellä, miksi kuuluu kalastusalueen hallitukseen, esille nousi etenkin se, että on kiinnostunut kalastuksesta. Myös syy, ettei muita vapaaehtoisia ollut, nousi vastauksissa esille. Näiden syiden lisäksi vesialueen omistaminen alueella nähtiin syynä olla mukana kalastusalueen hallituksen toiminnassa. (ks. Liite 2.)

Kyselyssä haluttiin myös saada selville osakaskuntien koko. Vastanneista 38% (6) on vastannut osakaskuntansa vesialueen olevan yli 2000 hehtaaria. Toiseksi yleisin vastaus (5), että osakaskunnassa on 500-1000 hehtaaria vesialuetta. Myös näiden kahden kokoluokan väliltä saatiin muutama vastaus.

Kuvio 5 Montako hehtaaria vesialuetta osakaskunnassanne on?

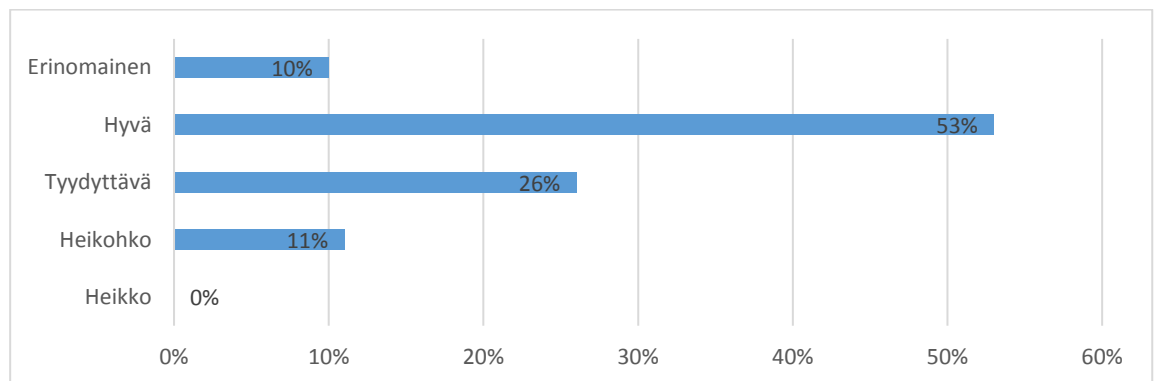
Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien mielipidettä oman kalastusalueensa nykytilanteesta. Vastaajista 55% (11) piti nykytilannetta hyvänä ja 35% (7) vähintään tyydyttävänä. Ainostaan 10% (2) piti kalastusalueensa nykytilaa heikkona.

Kuvio 6. Mikä on mielestänne oman kalastusalueenne nykytilanne?

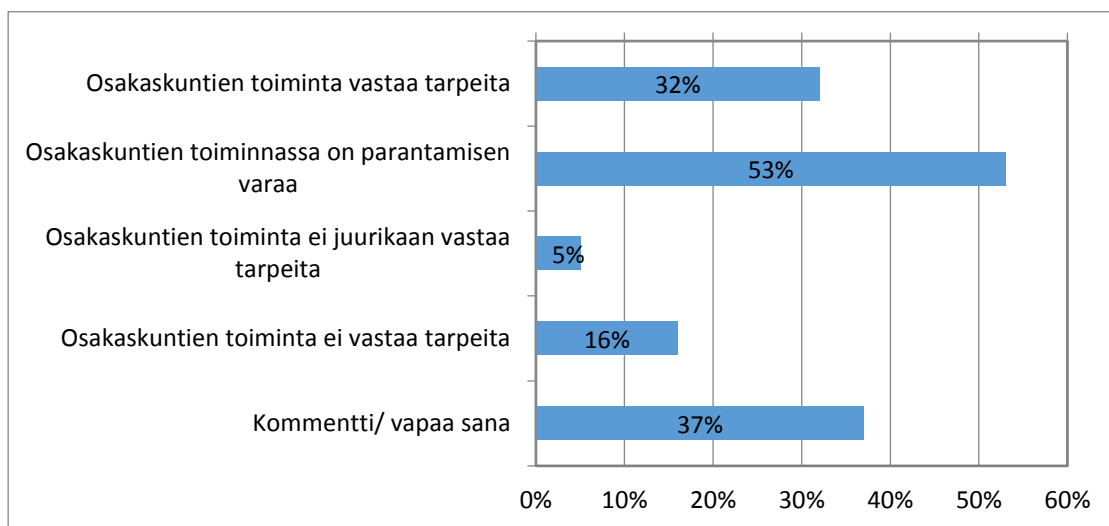
Seuraavaksi tiedusteltiin avoimella kysymyksellä muutosehdotuksia kalatalousalueen toimintaan tulevaisuudessa. Muutosehdotuksia tuli laidasta laitaan, muttei niistä löytynyt oikeastaan mitään yleistettävää linjaa. Parista vastauksesta nousi kuitenkin esille, että haluttiin toiminnan olevan näkyvämpää ja että toiminnasta tiedottaminen olisi tehokkaampaa. Osassa vastauksissa myös toivottiin suurempia yksiköitä päätöksen tekoon. (ks. Liite 3.)

Tässä kysymyksessä tiedusteltiin vastaajien mielipiteitä osakaskuntien nykytilanteesta. Hieman yli puolet vastaajista (10) piti osakaskuntansa nykytilaa hyvänä ja 10% (2) erinomaisena. Tyydyttävänä vastaajista nykytilaa piti 26% (5) ja heikkona 11% (2). Heikkona osakaskunnan nykytilaa ei pitänyt yksikään vastaajista.

Kuvio 7. Mikä on mielestänne oman osakaskuntanne nykytilanne?

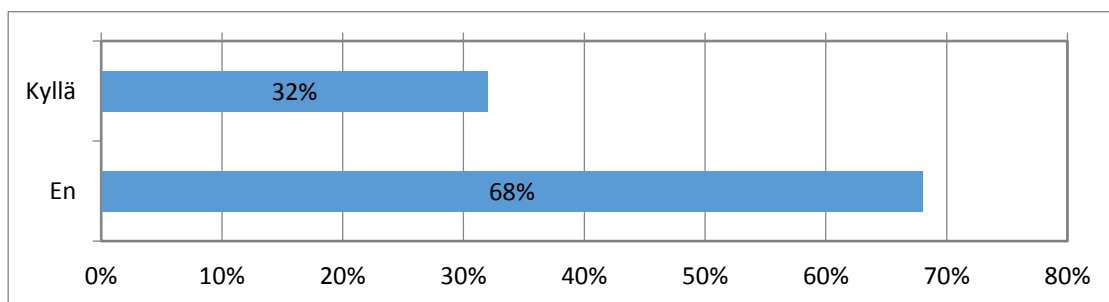
Seuraavaksi kyselyssä haluttiin kartoittaa sitä, että kuinka hyvin osakaskuntien toiminta vastaa alueella toimivien ihmisten tarpeita. Vastaajista 32% (6) oli sitä mieltä, että osakaskuntien toiminta vastaa heidän tarpeitaan. Hieman yli puolet (10) vastaajista koki, että osakaskuntien toiminnassa on parantamisen varaa. Neljä vastaajista koki, ettei toiminta vastaa juurikaan tai lainkaan heidän tarpeitaan. Kysymyksessä annettiin myös vapaan sanan kommentointi kohta, johon tuli neljä vastausta. (ks. Liite 4.)

Kuvio 8. Mikä on mielipiteenne osakaskuntien tämänhetkisestä toiminnasta?

Tässä kohtaa haluttiin avoimella kysymyksellä tietoa siitä, että miten vastaajat muuttaisivat osakaskuntien toimintaa. Vastauksista esiin nousi useammassa etenkin toive siitä, että halutaan aktiivisempaa otetta toimintaan sekä pari kommenttia, joissa oli toive osakaskuntien rajojen muutoksista. (ks. Liite 5.)

Seuraavassa kysymyksessä kartoitettiin yhtä keskeisistä tutkimuskysymyksistä. Tässä kysymyksessä haettiin vastaajien mielipidettä osakaskuntien yhdistämiseen. Vastaajista 68% (13) vastasi ettei vastusta osakaskuntien yhdistämistä. Loput 32% (6) vastusti osakaskuntien yhdistämistä.

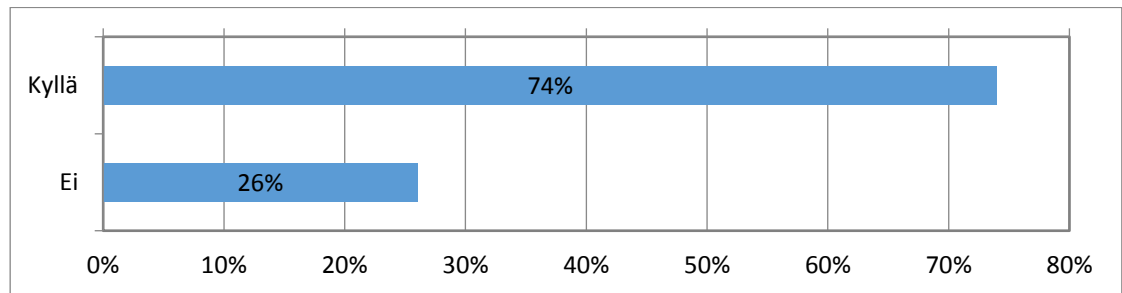

Kuvio 9 Vastustatko osakaskuntien yhdistämistä?

Tämä avoin kysymys avasi tarkemmin edellisen kysymyksen osakaskuntien vastustajien mielipiteitä. Kysymyksen kommentteista tuli esiin pääasiassa se, että mikäli osakaskuntia yhdistellään ja toiminta kasvaa, niin pienempien järvien asioista ja ranta-

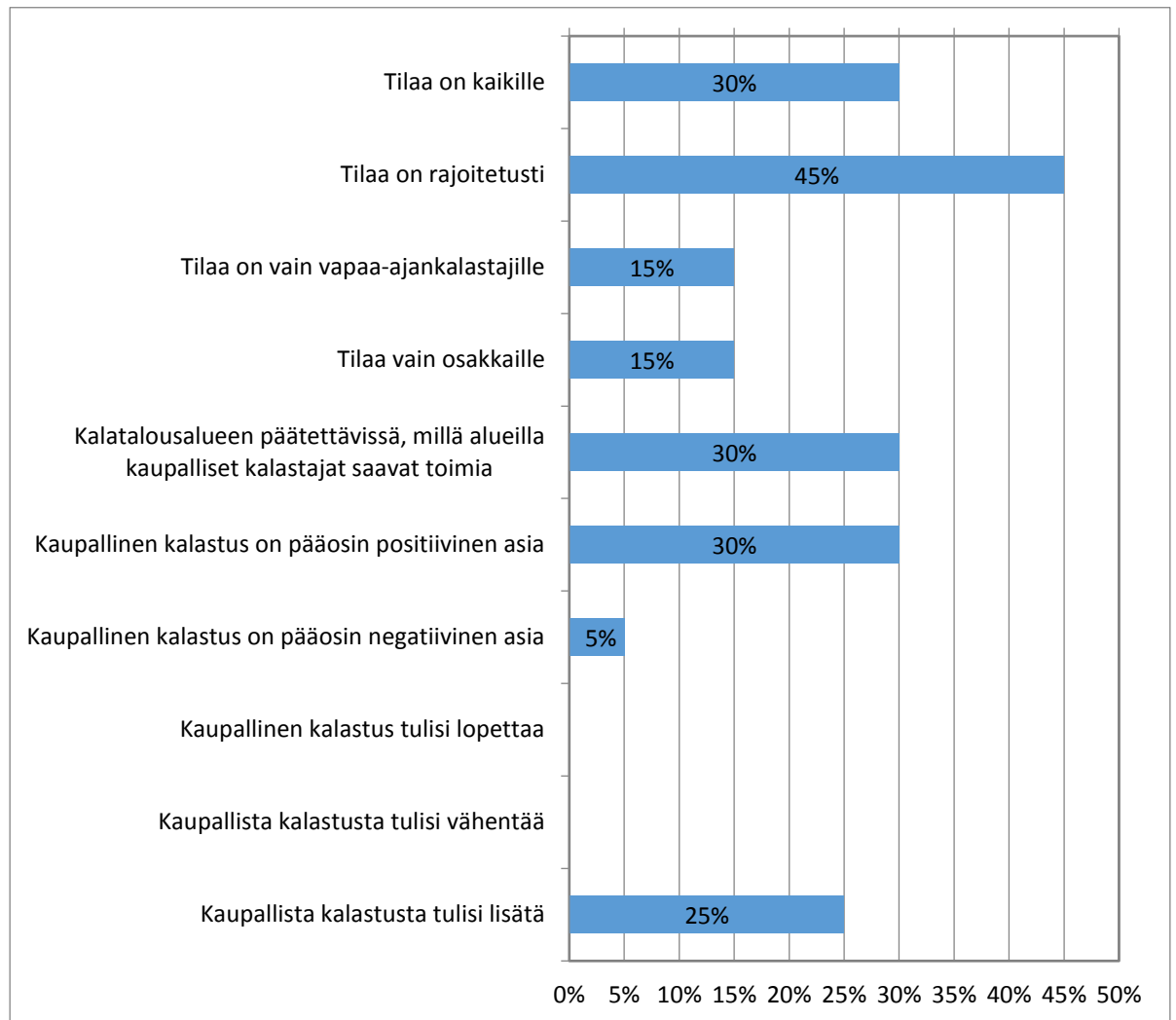
asukkaista ei huolehdittaisi yhtä hyvin kuin nyt. Eli toiminnan laajuuden kasvaminen koettiin negatiivisena asiana asianomaisille. (ks. Liite 6)

Kyselyssä haluttiin myös saada selville, että muuttuuko vastaajien mielipide, jos osakaskuntia yhdistäessä maanmittausmaksun maksaisi osakaskunnan sijaan valtio. Kyselyssä saatiin tulos, jossa yksi henkilö, joka aiemmin vastusti yhdistämistä, kääntyi osakaskuntien yhdistämisen kannalle.

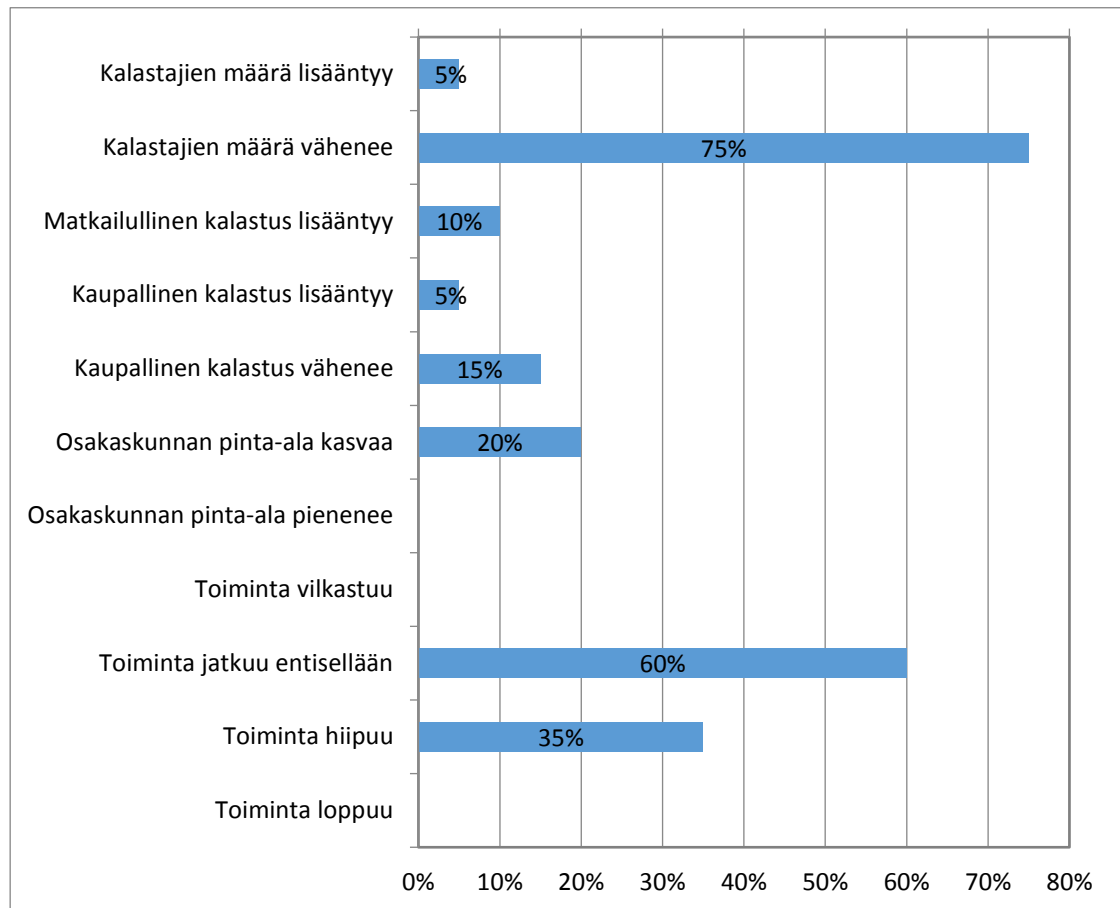
Kuvio 10. Jos valtio maksaisi maanmittausmaksun osakaskuntien yhdistämisen yhteydessä, olisiko yhdistely suotavaa?

Seuraavassa kysymyksessä kartoitettiin myös tutkimuskysymyksistä keskeistä näkemystä siitä, millaisena vastaajat näkevät ammattikalastuksen osakaskuntansa alueella. Vastaajista 30% (6) oli sitä mieltä, että alueella on tilaa kaikille, sekä ammattikalastajille, että vapaa-ajan kalastajille. Kuitenkin 45% (9) oli puolestaan sitä mieltä, että tilaa on edellä mainituille ryhmille vain rajoitetusti. Kolme vastaajaa eli 15% oli sitä mieltä, ettei tilaa ole kuin vapaa-ajankalastajille, kuin myös toiset 15% päätyivät sille kannalle, ettei tilaa ole kuin osakkaille. Vastaajista 30% (6) haluaisi, että kaupallisten kalastajien toiminta alueet olisivat kalatalousalueen päätettävissä. Positiivisena asiana kaupallisen kalastuksen näkee vastaajista 30% (6) ja negatiivisena 5% (1). Kaupallisen kalastuksen lisäämistä kannattaa vastaajista 25% (5).

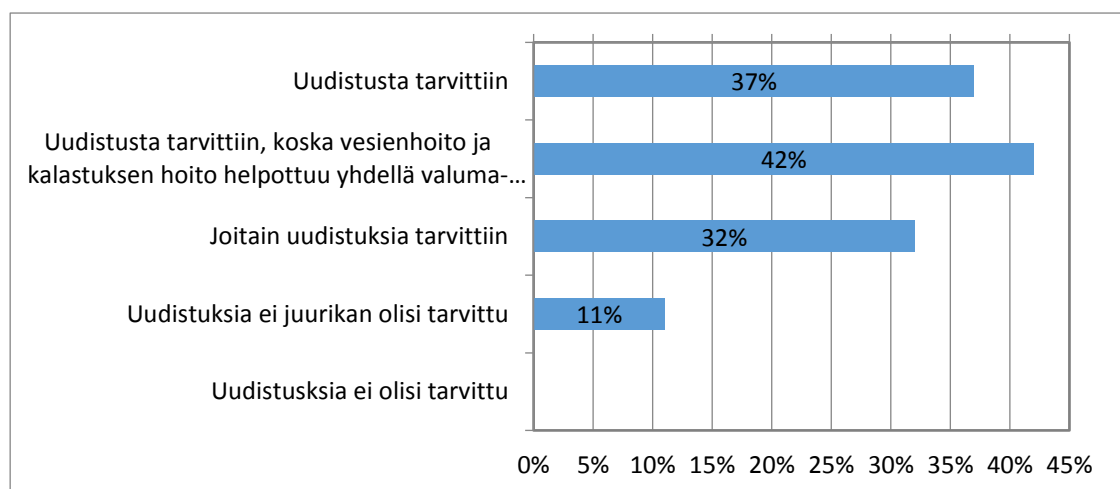
Kuvio 11. Millaista näette ammattikalastuksen osakaskunnassanne?

Tarkoituksena seuraavassa kysymyksessä oli saada selville, millaisena vastaajat kokevat oman osakaskuntansa tulevaisuuden. Vastaajista kolme neljänestä (15) oli sitä mieltä, että tulevaisuudessa kalastajien määrä vähenee ja 5% (1), että määrä lisääntyy. Matkailullisen kalastuksen määrän kasvamista ennusti 10% (2) ja kaupallisen kalastuksen määrän kasvua 5% (1). Kaupallisen kalastuksen määrän vähenemisen kannalla oli vastaajista 15% (3). Kyselyyn vastanneista 20% (4), arvelee osakaskuntansa pinta-alan kasvavan tulevaisuudessa. Toiminnan jatkumista entisellään pitää 60% (12) vastaajista todennäköisenä ja toiminnan hiipumista 35% (7).

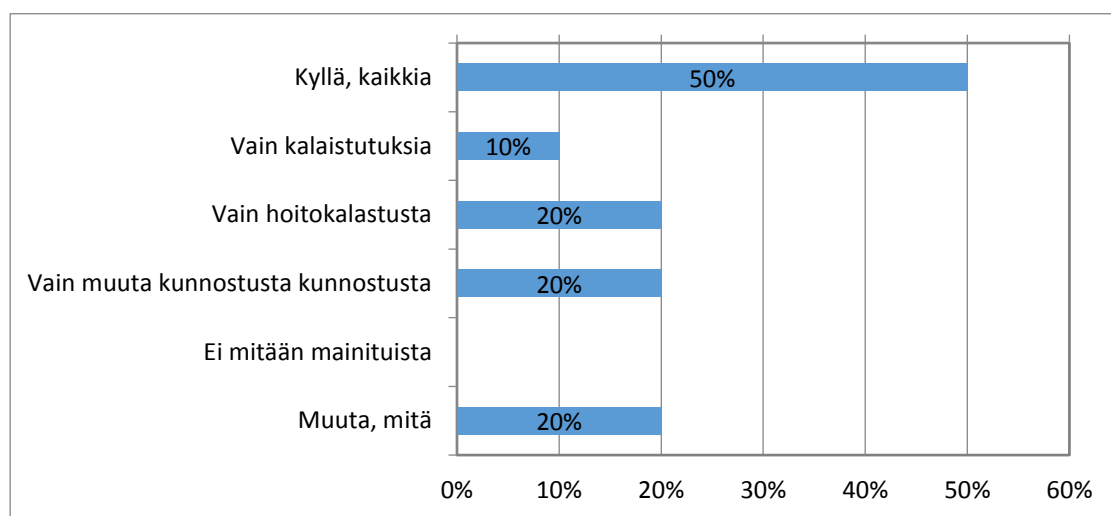
Kuvio 12. Millaisena näette osakaskuntanne tulevaisuuden?

Lain uudistus tarvetta koki vastaajista 37% (7) ja uudistustarvetta, koska vesienhoito ja kalastuksen hoito yhdellä valuma-alueella helpottuu, koki vastaajista 42% (8). Kyselyyn vastanneista 32% (6) oli sitä mieltä, että joitain uudistuksia tarvittiin ja 11% (2) ettei uudistuksille olisi juurikaan ollut tarvetta.

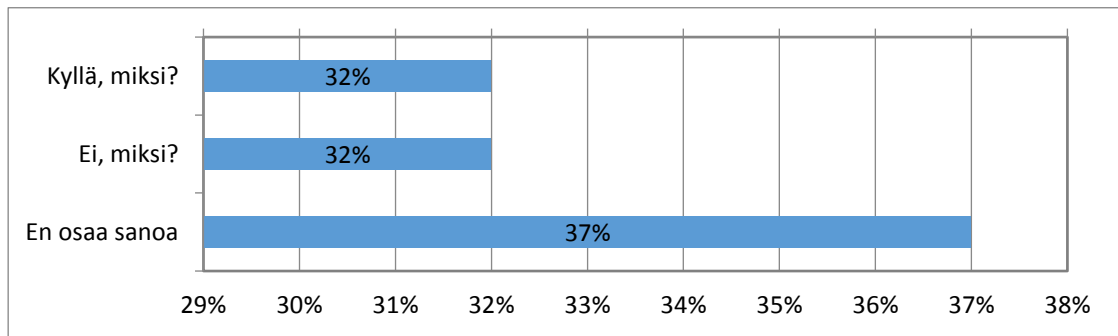
Kuvio 13. Onko uusi kalastuslaki ja uusi kalatalousaluemalli mielestänne tarpeellinen uudistus?

Hoitotoimenpiteiden lisäämiseen löytyvää halukkuutta pyrittiin selvittämään seuraavassa kysymyksessä. Vastaajista 50% (10) oli sitä mieltä, että kaikkia kysymyksessä mainittuja toimenpiteitä tulisi osakaskuntansa vesistöissä. Vain kalaistutuksia lisäisi 10% (2) ja vain hoitokalastusta 20% (4) vastanneista. Vain muuta kunnostusta lisäisi 20% (4) ja omaan kommentin on jättänyt 20% (4) vastaajista. Avoimessa osassa oli neljä toisistaan poikkeavaa vastausta. (ks. Liite 7.)

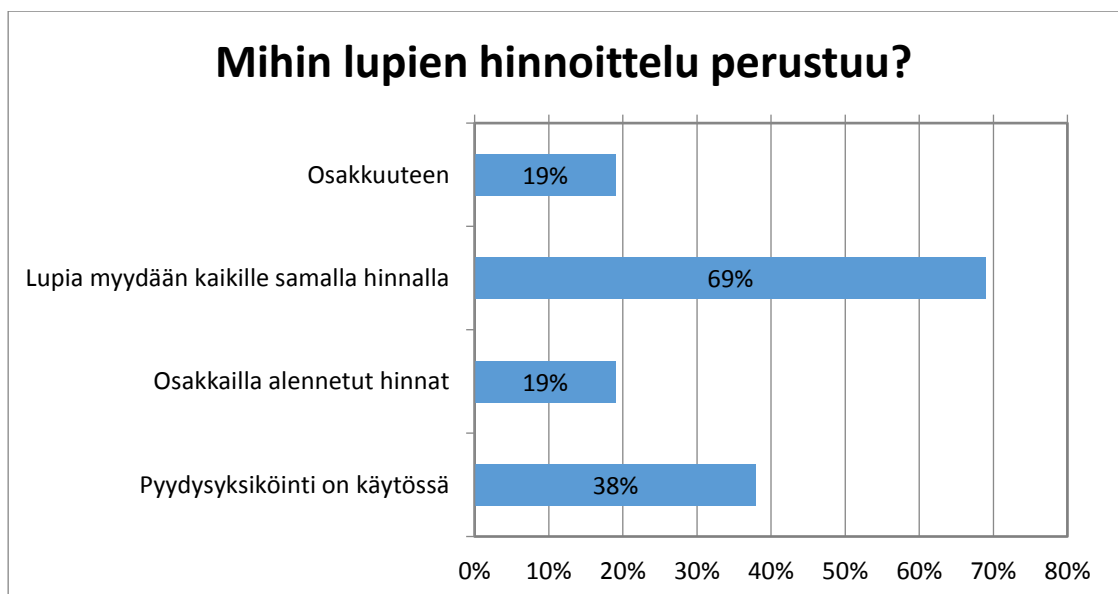
Kuvio 14. Olisiko esimerkiksi kalaistutuksia, vesistöjen muuta kunnostusta tai hoitokalastuksen määrää lisättävä osakaskuntasi vesistöissä?

Seuraavassa kysymyksessä kartoitettiin vastaajien mielipidettä siihen, että tulisiko kalastusalueen tai kalatalousalueen varoja käyttää istutusten sijaan uusien kalateiden rakentamiseen Leuhun ja Hietaman voimalaitosten yhteyteen. Vastaajista 32% (6) kannatti edellä mainittua toimintaa ja vastaavasti 32% (6) sitä myös vastusti. Suurimman ryhmän muodostivat tähän kysymykseen ”En osaa sanoa” vastauksen valinneet henkilöt 37% (7) määrällä. Kysymyksessä myös haluttiin perustelut vastauksille. Vastauksia perusteltiin helpottavan kalojen vapaata kulkua sekä auttamaan niiden luontaista lisääntymistä. Myös mainittiin, että niiden rakentamiseen saatetaan jo käyttää kalastusalueen sekä osakaskuntien rahoja. Kielteisen vastauksen perusteluna oli, että ELY ja Vattenfal olisivat oikeat tahot rahoittamaan rakennusta. (ks. Liite 8.)

Kuvio 15. Voisiko mielestänne kalastusalueen tai uuden kalatalousalueen varoja käyttää istutusten sijaan uusien kalateiden rakentamiseen Leuhun ja Hietaman voimalaitosten yhteyteen?

Viimeisessä taulukoitavassa kysymyksessä haluttiin saada tietoon, että mihin osakaskuntien lupien hinnoittelu perustuu. Vastaajista 19% (3) vastasi hinnoittelun perustuvat osakkuuteen. Puolestaan 69% (11) vastasi luvan hinnan olevan kaikille sama ja 19% (3) vastasi, että osakkaille hinnat ovat alennetut. Pyydysyksiköinti oli käytössä 38% (6) vastanneiden osakaskunnissa. Kysymyksessä myös tiedusteltiin yhden 30 metrisen verkon hintaa ja vastaukset siihen vaihtelivat kahdesta viiteen euroon. Verkon hinnan lisäksi kysyttiin myös yhden katiskan hintaa. Niiden hinnat osakaskunnissa vaihtelivat ilmaisesta viiteen euroon saakka. (ks. Liite 9. ja 10.)

Kuvio 16 Mihin lupien hinnoittelu perustuu?

Toiseksi viimeisessä avoimessa kysymyksessä kysyttiin, kuinka tulisi toimia, kun maksuvelvollisten verkkopyytäjien määrä laskee ja vapakalastajien määrä nousee? Tähän kohtaan saatiin 11 vastausta kaikkiaan 20:ltä kyselyyn vastanneelta. Vastauksissa ei ilmennyt mitään selkeää linjaa, vaan jokainen vastaus oli oma, toisista eroava vastaus. Vastauksissa todettiin muun muassa, että tulisi tarkastaa lupamaksujen määrää sekä että tulisi ajatella tarkemmin verkkokalastajia ja mahdollistaa heille muikun pyynti verkkojen silmäkoon rajoituksia pienentämällä. (ks. Liite 11.)

Kyselyn viimeisessä kohdassa haluttiin vielä koostaa tietoa osakaskuntien taloudellisista tilanteista. Kohdassa pyydettiin tilitiedoista vastaavaa henkilöä vastaamaan kysymykseen. Kysymykseen tulikin useita vastauksia. Voiton ja tappion määrä vaihteli aina muutaman tuhannen euron tappiosta muutama sadan euron voittoihin. Kahdessa kohtaa oli tavoitteena nollatulokset, eli ei haluttu voittoa eikä tappiota. Samassa kysymyksessä myös haluttiin saada selville osakaskuntien henkilöstö kuluja. Vastaukset sijoittuivat kaikki välille 0€-2000€. Myös lupatuloja kartoitettiin kysymyksessä. Lupatuloja tuli 935€-3000€ melko pienellä hajonnalla. Yksi osakaskunta kuitenkin vastasi lupatulojen olevan 15800€. (ks. Liite 15. ja 16.)

5 Johtopäätökset

5.1 Kalastusalueen ja osakaskuntien nykytilan näkemykset.

Tutkimuksessa oli keskeisenä tutkimuskysymyksenä osakaskunnan alueella vaikuttavien henkilöiden näkemykset ja mielipiteet osakaskunnan nykytilasta. Kyselyyn vastanneista peräti 90% kalastusalueensa nykytilaa vähintäänkin tyydyttävänä tai hyvänä, mikä kertoo siitä että vastaajat ovat melko tyytyväisiä toimintaan. Avoimiakin vastauksia saatiin ja niiden perusteella osa vastaajista haluaisi kalastusalueen toiminnassa parempaa tiedottamista sekä suurempia yksiköitä päätöksen tekoon. Tiedottamisen lisäämisen tarve kertoo siitä, että osakkailla on kiinnostusta toimintaa kohtaan ja halu tietää, mitä heidän vesillään tapahtuu.

Kun kysyttiin yhtä keskeisimmistä kysymyksistä ”Mikä on mielestänne osakaskuntanne nykytilanne”, saatiin vastaukseksi että liki 90% vastaajista pitää osakaskuntansa nykytilaa vähintäänkin tyydyttävänä. Tulosta tarkasteltaessa voidaan

päätyä siihen tulokseen, että vastaajat pitävät nykyistä osakaskuntaansa melko toimivana kokonaisuutena.

Kysyttäessä sitä, että vastaako osakaskuntien tämän hetkinen toiminta osakkaiden tarpeita, puolet vastaajista vastasi toiminnassa kuitenkin olevan parantamisen varaa. Tästä voidaan päätellä, että vaikka suurin osa vastaajista on tyytyväisiä osakaskuntansa toimintaan, niin he näkevät silti toiminnassa myös asioita, jotka voisi hoitaa paremmin. Täysin toimintaan tyytyväisiä oli kuitenkin myös 30% vastaajista, joten voidaan todeta, että osakaskuntien toiminta on tällä hetkellä melko hyvällä tasolla. Vastaajat kommentoivat tähän myös vapaasti avoimella vastauksella, muttei vastauksista voi oikeastaan vetää mitään yksiselitteisiä johtopäätöksiä.

5.2 Kalastusalueen ja osakaskuntien toimijoiden tulevaisuuden näkymät

Kyselyssä oli myös tarkoituksena saada selville alueilla toimivien henkilöiden näkemyksiä alueiden ja osakaskuntien tulevaisuuden näkymistä. Ensimmäinen kohta, josta voidaan päätellä osakkaiden näkymiä, oli kysymys osakaskuntien yhdistelystä. Vastaajista 32% prosenttia vastusti osakaskuntien yhdistämisiä. Tämä voi kertoa siitä, että osakkaat näkevät osakaskuntansa tulevaisuuden parempana, kun he pääsevät toimimaan pienemmässä yksikössä. Avoimissa vastauksissa tähän kysymykseen tuli-kin esille huoli siitä, yhdistämisiä voisi seurata se, että osa järivistä jäisi varjoon ja rannasukkaat joutuisivat siitä kärsimään.

Kuitenkin enemmistö vastaajista oli sen kannalla, etteivät he vastusta osakaskuntien yhdistämistä. Tällainen vastaus saattaa kertoa siitä, että he näkevät osakaskuntansa ja heille tärkeiden vesistöjen hoidon turvattuna myös, mikäli osakaskunnista tehdään suurempia yksiköitä. Valtaosa vastaajista kokee siis, että toiminnan laajentuminen ei vaikuttaisi negatiivisesti osakaskunnan asioihin.

Kysyttäessä muutosehdotuksia osakaskuntien toiminnassa avoimella kysymyksellä, saatiin useita hieman toisistaan eroavia vastauksia. Kommenteista nousi esille toive vesialueenomistajien aktiivisuuden lisäämisestä osakaskunta toiminnassa. Osakaskuntien tulevaisuuteen liittyy myös kaksi kommenttia nuorten puuttumisesta toimin-

nassa. Osa vastaajista voikin kokea tämän ongelmana, koska nuorten puuttuessa voidaan jäädä paitsi uuden sukupolven ajatuksista ja näkemyksistä. Tämän hetken nuoret ovat kuitenkin heitä, joita jo lähitulevaisuudessa tehdyt päätökset koskevat.

Yhdessä monivalinta kysymyksessä tiedusteltiin vastaajien siitä, miten he näkevät osakaskuntiensa tulevaisuuden. Kolme neljännestä vastaajista oli sitä mieltä, että kalastajien määrä tulee vähenemään heidän osakaskunnassaan tulevaisuudessa. Tämän voi nähdä negatiivisena näkymänä, sillä jos kalastaja määrä laskee, laskevat sen myötä myös lupien myynti. Myös jo edellisessä kappaleessa mainittu nuorten puute osakaskunta toiminnasta voidaan tässä kohtaa nähdä myös siten, että nuoria ei myöskään tulevaisuudessa saada kalastusharrastuksen pariin yhtä hyvin kuin ennen. Myös kaupallisen kalastuksen vähenemistä pidetään kyselyssä todennäköisempänä kuin sen lisääntymistä. Vastaajista 60% näkee, että tulevaisuudessa osakaskuntien toiminta kuitenkin jatkuu entisellään, mikä kertoo siitä, että osakkaat ovat siinä määrin luottavaisia, ettei toiminta ainakaan heikkene tai lopu. Toiminnan hiipumista kuitenkin pitää todennäköisenä 35% vastaajista. Tämä kertonee siitä, ettei kyseisillä vastaajilla ole tulevaisuudesta niin toiveikasta näkemystä kuin valtaosalla. Hiipumisen taustalla voi myös olla yllä mainittu nuorten puuttuminen, sillä osakaskunnissa ja kalastustoiminnassa yleensäkin väki alkaa olla iäkästä ja ei nuorten puolelta korvaavaa väkeä tule, voidaan toiminnan nähdä väistämättä hiipuvan.

Kalastusalueiden tulevaisuuden toiminnan muutosehdotuksiin tuli yhteensä 12 kommenttia. Vastauksissa tuli esille ainakin se, että osakkaat haluavat tulevaisuudessa, että tiedotus toimisi kalastusalueilla paremmin. Myös suuremmat yksiköt nähtiin osana osakaskuntien tulevaisuutta parantavana tekijänä. Yhdistelyillä haluttiin kommenttien mukaan etenkin tehostaa toimintaa siten, että on isompi alue, ja toiminta koettaisiin paremmin toimivaksi yhden alueen alla ollessa.

6 Pohdinta

Opinnäytteen tavoitteena oli tuottaa tutkimustietoa Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueiden käyttöön. Tietoa haluttiin saada erityisesti osakaskuntien toimijoiden näkyemyksistä osakaskuntien nykytilastas ja tulevaisuudesta.

Tutkimuksessa haluttiin myös saada mielipiteitä muihin keskeisiin asioihin, kuten

osakaskuntien yhdistämis haluihin, kalastusalueen toimintaan ja saada tietoa osakaskuntien taloudesta ja hinnoittelusta.

Osakkaita lähestyttiin tutkimuksessa sähköposti kyselyllä sekä postiversioilla. Ensimmäinen ongelma tutkimusta tehdessä oli se, etteivät kalastusalueiden tai osakaskuntien puheenjohtajat saaneet antaa osakkaiden sähköposteja jakoon. Ongelmia tuli myös siinä kohtaa, kun haluttiin saada osakaskuntien puheenjohtajien sähköpostiosoitteita. Tässä kohtaa henkilökohtaisesti ihmetytti, ettei nykypäivä edes kaikkien osakaskuntien verkkosivuilla ollut puheenjohtajien sähköpostiosoitteita. Puhelinnumerot verkkosivuilta löytyivätkin ja sen vuoksi päädyttiin tekstiviestitse selittämään opinnäytetyön aihe ja pyydettiin puheenjohtajilta heidän sähköpostiosoitteitaan, jotta heille voidaan lähettää kysely jaettavaksi ja vastattavaksi. Kaikilta osakaskunnilta ei kuitenkaan saatu vastauksia, mikä tulkittiin siten, ettei halua vastaamiseen ollut. Vastauksia lähetettäessä luotettiin siihen, että viestiin sähköpostillaan vastanneet puheenjohtajat jakaisivat kyselylinkkiä siten, että saataisiin hyvä määrä vastauksia. Tässä kohtaa tehtiin virhe, sillä vastausmäärä jäi melko vähäiseksi, kun takasin saatiin vain 20 vastausta. Ensimmäinen virhe oli mielestäni tässä kohtaa siinä, ettei yritetty kovempaa saada kaikkien osakaskuntien puheenjohtajien sähköpostiosoitteita. Jos asiaan voisi vielä jälkeinpäin vaikuttaa, niin tässä kohtaa itse toimisin eritavalla.

Mielestäni itse kyselyn teossa onnistuttiin, sillä kysely itsessään oli sellainen, että se vastasi tutkimuskysymyksiin hyvin. Myös kyselyn rakenne oli onnistunut, sillä avoimet vastaukset ja kommentti mahdollisuus selvesti osittain vastausten syitä pelkkiä monivalinta kohtaan syvemmin. Näin voitiinkin saada hieman syvällisempää käsitystä aiheesta, vaikkakin vastausmäärä jäi melko alhaiseksi. Kyselyssä haluttiin myös saada taustatietoa, kuten tilinpäätöstietoja ja lupien hinnoittelua ja niihin saatiinkin hyvin vastauksia. Kyselystä päätettiin tehdä siten anonymi, ettei siinä eritelty mistä osakaskunnista vastaus on tullut ja mitä mistäkin paikasta vastanneet olivat mieltä. Tosin vastausten jäädessä melko vähäisiksi, ei olisi saatu lisäarvoa eri vertailemalla eri osakaskuntien välisiä tuloksia ja mielipiteitä. Kuitenkin mikäli vastauksia olisi saatu enemmän, olisi yksilöivät vastaukset voineet tuoda lisäarvoa tutkimuksen vastausten purussa.

Tuloksia tulikin kyselyyn siten, että valtaosa vastaajista oli osakaskuntien puheenjohtajia. Tämä lisää ainakin tulosten luotettavuutta siten, että heidän vastauksiaan voidaan pitää jotakuinkin totuudenmukaisina ja asiantuntevina. Toisaalta, kun kyselyn tarkoitus olis saada osakkaiden mielipide osakaskuntien puheenjohtajille, voidaankin sanoa, että vastaukset eivät täysin ole sitä, mitä lähdettiin alun perin hakemaan. Tuloksia voidaan kuitenkin osakaskuntien halutessa käyttää osaltaan mukana päätöksen tekoa ja niistä voidaan ammentaa ainakin jotain tietoa. Tuloksista ja tietoperustasta saatiin kuitenkin aikaan sellainen paketti, että sitä voidaan käyttää hyväkseen, kun tarvitaan tietoa aiheesta ja halutaan nähdä kyselyn tuloksia ja sen purusta saatuja johtopäätöksiä.

Jatkokehittämistä aiheessa olisi runsaasti. Ensimmäinen mieleen nouseva ajatus on tutkimuksen totetus siten, että saataisiin juurikin laajemmin osakkaiden ääni näkyviin tutkimuksen tuloksissa. Jatkotutkimusta voisi lisäksi tehdä muun muassa osakaskuntien yhdistämiseen liittyvistä käytännöistä ja byrokratiasta niihin liittyen. Mielestäni aiheesta voisi tehdä laajemman työn esimerkiksi luomalla kirjalliset ohjeet kalastusalueen muuntamisesta kalatalousalueeksi ja kyseiseen aiheeseen syvämmelti perehtymiseen.

Saarijärven ja Pääjärven kalastusalueiden ja niiden sisällään pitävien osakaskuntien tutkiminen oli aiheena kaiken kaikkiaan mielenkiintoinen ja omia harrastuksiin nähden myös melko osuva. Työtä tehdessä heräsikin mielenkiinto myös kalastukseen liittyvien suurempien sekä paikallisten organisaatioiden toiminnasta. Työn myötä aiheeseen saikin rutkasti lisää osaamista ja ymmärrystä myös toimijoista, jotka pyrkivät turvaamaan vesistöjen tilan ja käytön tasapuoliksi niin ”sunnuntaikalastajille”, alaa harrastaville kuin myös sitä ammatikseenkin tekeville.

Lähteet

Ahven.net- verkkosivu. Osakkaan asema. Sivu päivitetty 20.12.2016. Viitattu 26.4.2018

<http://www.ahven.net/osakaskunta-osakas>

Ahven.net- verkkosivu. Päätöksen teko. Sivu päivitetty 20.12.2016. Viitattu 26.4.2018

<http://www.ahven.net/osakaskunta-paatoksenteko>

Eräluvat.fi verkkosivut .n.d. Metsähallitus. Viitattu 24.4.2018.

<https://www.eräluvat.fi/kalastus/kalavesien-hoito/pyyntimitat-ja-rauhoitusajat.html>

Fredrikson.J &Vesa.R. Kohti kalatalousalue toimintaa. Pohjois-Karjalan kalastusaluepäivät 2017. Kalatalouden keskusliitto. Diaesitys. <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/19441614/Kohti+kalastusalueuomintaa+Risto+Vesa.pdf/e3d82436-ba6d-4f0a-b751-d7deb673d56e>

Kalastuksen valvonta.2017. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivut. Päivitetty 02.10.2017. Viitattu 14.4.2018.

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/kalastuksen-valvonta#.WtHI1S5uaUk>

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas : näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kojola, K. Puhelintieto 28.4.2018.

L 379/2015. Kalastuslaki. Annettu Helsingissä 10.5.2015. Viitattu 14.4.2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150379?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kalastusalue>

L 18.8.1989/758 18§. Yhteisaluelaki. Annettu 01.09.1989. Viitattu 27.6.2018

<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1989/19890758>

Luke. Kaupallinen kalastus merellä. 6.3.2018. Viitattu 27.6.2018

<http://stat.luke.fi/kaupallinen-kalastus-merell%C3%A4>

Luke. Kaupallinen kalastus sisävesillä. 27.10.2015.

<http://stat.luke.fi/kaupallinen-kalastus-sis%C3%A4vesill%C3%A4>

Maanmittauslaitoksen verkkosivut. N.d.

<https://hkp.maanmittauslaitos.fi/hkp/published/fi/19522056-1d07-4841-b9f0-4398367311dd>

Maanmittauslaitoksen laitoksen tietokanta. N.d.

Ojajarju,J. & Vainikka,A .N.d.Kalojen uudet alamitat ja miksi niitä kannattaa noudattaa. Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö- verkkoartikkeli. Viitattu 14.4.2018. <http://www.vapaa-ajankalastaja.fi/kalojen-uudet-alamitat-ja-miksi-niita-kannattaa-noudattaa/>

Osta luvat.fi- verkkosivu. Kalastus luvat netissä. Lupaohje. N.d.

<https://www.ostaluvat.fi/attachments/kohde/73.pdf?checksum=574a2629af32e634c1cfbd42491338e0&name=lupaohje&ts=1524769349>

Ostaluvat.fi- verkkosivu. Kalastusluvat netistä. N.d. Viitattu 26.4.2018

https://www.ostaluvat.fi/lupa.tmpl?sivu_id=113&id=73

Saarijärven kalastusalueen nettisivut. Viitattu 26.4.2018.

<http://saarijarvenkalastusalue.fi/uploads/Kalastusalueen%20kartta.pdf>

Saarijärven kalastusalueen verkkosivut. Kalastusluvat. N.d. Viitattu. 27.4.2018

<http://saarijarvenkalastusalue.fi/kalastusluvat/>

Saarijärven osakaskunnan verkkosivut. Kalavesien hoito Saarijärven osakaskunnassa.

2013. Viitattu 13.4.2018. <https://www.saarijarvenosakaskunta.net/>

Sopimus. Sopimus Tornion-Muonionjoen-Könkämäenon yhteisten kalastuslupien (yhteisluvat) myynnin järjestämisestä. N.d. Viitattu 24.4.2018.

<http://www.yhteislupa.com/page/9/sopimus>

Suomen ammattikalastajaliitto R.Y., Kaupallisten kalastajien määrä ja jakauma.

3.1.2017. Viitattu 27.6.2018

<http://www.sakl.fi/index.php/fi/sahkeet/4212-kaupallisten-kalastajien-maeaerae-ja-jakauma-3-1-2017>

Vesa,R., Poskiparta,M., Kilpinen,K., Regelin,J., Liekonen,E. & Myllyllä,M. 2006.

Kalastusalue toiminnan käsikirja Kalatalouden keskusliitto n:o 156.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Pääjärven ja Saarijärven kalastusalueet

Hei! Toteutan opinnäytetyöhöni liittyvää kyselytutkimusta Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Sen tavoitteena on kartoittaa tämän hetkistä kalastusalueiden ja osakaskuntien tilaa ja sen piirissä toimivien ihmisten mielipiteitä alueiden nykytilasta sekä tulevaisuudesta. Kyselyyn vastaamalla saadan mahdollisimman laaja käsitys alueen piirissä toimivien ihmisten mielipiteistä ja toiveista. Palautusta toivoisin marraskuun 10. päivään mennessä, jotta myös tulosten analysointiin jää tarpeeksi aikaa.

1. Kalastusalue johon kuulun *☐ Pääjärvi☐ Saarijärvi**2. Osakaskunta johon kuulun (Saarijärvi)**☐ Hirola☐ Saarijärvi☐ Honkola-Naarajärvi☐ Soukkajärvi☐ Hännilä☐ Summasjärvi☐ Kalmukoski☐ S.Äänekoski☐ Kurkela☐ Uuraiskylä☐ Kuukkajärvi☐ Kynämoinen☐ Kyyrä☐ Lannevesi☐ Pyhähäkki

3. Osakaskunta johon kuulun (Pääjärvi)

- ☐ Kalmukoski
- ☐ Karstula
- ☐ Kiminki
- ☐ Kyyjärvi
- ☐ Mulikka
- ☐ Paajala
- ☐ Vahanka

4. Missä roolissa olet osakaskunnassasi?

- ☐ Hoitokunnan puheenjohtaja tai toimitsija
- ☐ Hoitokunnan jäsen
- ☐ Muu rooli

5. Montako hehtaaria vesialuetta osakaskunnassanne on?

- ☐ Alle 500ha
- ☐ 500-1000ha
- ☐ 1000-1500 ha
- ☐ 1500-2000ha
- ☐ yli 2000ha

6. Olen kalastusalueen hallituksen jäsen koska,

7. Mikä on mielestänne oman kalastusalueenne nykytilanne?

- ☐ Erinomainen
- ☐ Hyvä
- ☐ Tyydyttävä
- ☐ Heikohko
- ☐ Heikko

8. Mitä asioita muuttaisitte kalatalousalueen toiminnassa tulevaisuudessa?

9. Mikä on mielestänne oman osakaskuntanne nykytilanne?

- ☐ Erinomainen
- ☐ Hyvä
- ☐ Tyydyttävä
- ☐ Heikohko
- ☐ Heikko

10. Mikä on mielipiteenne osakaskuntien tämänhetkisestä toiminnasta?

- ☐ Osakaskuntien toiminta vastaa tarpeita
- ☐ Osakaskuntien toiminnassa on parantamisen varaa
- ☐ Osakaskuntien toiminta ei juurikaan vastaa tarpeita
- ☐ Osakaskuntien toiminta ei vastaa tarpeita
- ☐ Kommentti/ vapaa sana

11. Mitä asioita muuttaisitte osakaskuntanne toiminnassa?

12. Vastustatko osakaskuntien yhdistämistä

- ☐ Kyllä
- ☐ En

13. Jos vastustat osakaskuntien yhdistämistä niin miksi?

14. Jos valtio maksaisi maanmittausmaksun osakaskuntien yhdistämisen yhteydessä, olisiko yhdistely suotavaa?

☐ Kyllä

☐ Ei

15. Millaisena näette ammattikalastuksen osakaskunnassanne?

☐ Tilaa on kaikille

☐ Tilaa on rajoitetusti

☐ Tilaa on vain vapaa-ajankalastajille

☐ Tilaa vain osakkaille

☐ Kalatalousalueen päätettävissä, millä alueilla kaupalliset kalastajat saavat toimia

☐ Kaupallinen kalastus on pääosin positiivinen asia

☐ Kaupallinen kalastus on pääosin negatiivinen asia

☐ Kaupallinen kalastus tulisi lopettaa

☐ Kaupallista kalastusta tulisi vähentää

☐ Kaupallista kalastusta tulisi lisätä

16. Millaisena näette osakaskuntanne tulevaisuuden?

☐ Kalastajien määrä lisääntyy	☐ Toiminta loppuu
☐ Kalastajien määrä vähenee	
☐ Matkailullinen kalastus lisääntyy	
☐ Kaupallinen kalastus lisääntyy	
☐ Kaupallinen kalastus vähenee	
☐ Osakaskunnan pinta-ala kasvaa	
☐ Osakaskunnan pinta-ala pienenee	
☐ Toiminta vilkastuu	
☐ Toiminta jatkuu entisellään	
☐ Toiminta hiipuu	

17. Onko uusi kalastuslaki ja uusi kalatalousaluemalli mielestänne tarpeellinen uudistus?

- ☐ Uudistusta tarvittiin
- ☐ Uudistusta tarvittiin, koska vesienhoito ja kalastuksen hoito helpottuu yhdellä valuma-alueella
- ☐ Joitain uudistuksia tarvittiin
- ☐ Uudistuksia ei juurikaan olisi tarvittu
- ☐ Uudistuksia ei olisi tarvittu

18. Mitä mielipiteitä uusi kalastuslaki ja sen myötä tulevat kalatalousalueet herättävät teissä?

19. Olisiko esimerkiksi kalaistutuksia, vesistöjen muuta kunnostusta tai hoitokalastuksen määrää lisättävä osakaskuntasi vesistöissä?

- ☐ Kyllä, kaikkia
- ☐ Vain kalaistutuksia
- ☐ Vain hoitokalastusta
- ☐ Vain muuta kunnostusta kunnostusta
- ☐ Ei mitään mainituista
- ☐ Muuta, mitä _____

20. Voisiko mielestänne kalastusalueen tai uuden kalatalousalueen varoja käyttää istutusten sijaan uusien kalateiden rakentamiseen Leuhun ja Hietaman voimalaitosten yhteyteen.

- ☐ Kyllä, miksi?

- ☐ Ei, miksi? _____
- ☐ En osaa sanoa

21. Myytyjen kalastuslupien kappalemäärä osakaskunnassani. (Osakaskunnan luvista vastaava henkilö vastaa)

Uistelulupa	
Pyydyslupa	
Ravustuslupa	
Koskiluvat	
Muut luvat, mitkä?	

22. Mihin lupien hinnoittelu perustuu?

- ☐ Osakkuuteen
- ☐ Lupia myydään kaikille samalla hinnalla
- ☐ Osakkailla alennetut hinnat
- ☐ Pyydysyksiköinti on käytössä
- ☐ Yhden 30 metrisen verkon hinta

- ☐ Katiskan hinta

- ☐ Muu peruste, mikä

23. Kuinka tulisi toimia kun maksuvelvollisten verkkopyytäjien määrä laskee ja vapakalastajien määrä nousee?

24. Tilinpäätös tietoja (Vastaava henkilö vastaa)

☐ Lupatulot _____

☐ Muut tulot _____

☐ Henkilöstökulut

☐ Muut kulut _____

☐ Voitto / Tappio

Liite 2. Olen kalastusalueen hallituksen jäsen koska,

	Vastaukset
Y	Olen osakas ja kalastan
Y	Minut saatiin innostumaan tehtävästä vaikka olin muuttanut paikkakunnalle hiljattain. Olen myös innokas kalastaja.
Y	Olen kiinnostunut kalastuksesta, asun järven rannalla, haluan hoitaa ja pitää kunnossa vesistöä
Y	Karstulan osakaskunnan puheenjohtaja
Y	En ole vaan varapuheenjohtaja on.
Y	Olen vesialueen omistajia
Y	Ei ole muita vapaaehtoisia.
Y	Kalastan Saarijärven osakaskunnassa
Y	Koska muut eivät suostuneet tehtävään.
Y	Olen asiasta kovasti kiinnostunut ja harrastan monenlaista kalastusta

Liite 3. Mitä asioita muuttaisitte kalatalousalueen toiminnassa tulevaisuudessa?

	Vastaukset
Y	Hoitokunnan pitäisi olla kaikkien kalastajien asialla, ei näin selkeästi uistelijoiden ja perhostelijoiden asialla. Pitää sallia pienempi verkon silmäkoko. Esim. käytännössä muikunpyynti nyt kielletty, ei 50mm verkkoon muikku jää.
Y	Empä mitään
Y	Siirtäisin kaupallisen kalastuksen luvanmyynnin osakaskunnista kalatalousalueelle, joka myisi järvikohtaisia vuosilupia (toukokuulta huhtikuu loppuun). Lisäksi kaupallille kalastajille järvikohtaisia kiintiö esimerkiksi kuha 1 kg/ ha, muikku 8 kg/ha. Muille ei taida tarvetta olla kiintiöinnille.
Y	Kalatalousalueen toiminnan rahoitus on täysin auki ja siihen liittyy melkoinen byrokratia.
Y	Ainakin tiedotustoiminta pitäisi olla sen verran aktiivista, että osakaskunnat ja niiden osakkaat pysyvät selvillä siitä, mitä kalatalousalueella puuhataan.
Y	toimintaa olisi muuallakin kuin Saarijärvellä
Y	Osakaskuntia yhteen, jotta saadaan toimivia johtokuntia. Esimerkiksi pääjärven ympärillä toimii 4 osakaskuntaa ilman sen suurempaa yhteistyötä. Johtokunnat ukkoontuvat.
Y	Sen tulisi kunnostaa puroja yhdessä rahoittajien ja osakaskuntien kanssa. Niiden tulisi olla kunnossa, kun kalatiet on rakennettu. 2020?
Y	Kuuleminen rannan asukkaita ja vesialueen omistajia päätöksenteossa
Y	Pitäisi saada isompia yksiköitä
Y	Alkaa vasta 2019, joten ei pysty sanomaan.
Y	Pitäisi alkaa neuvottelemaan osakaskuntien yhdistämisestä

Liite 4. Mikä on mielipiteenne osakaskuntien tämänhetkisestä toiminnasta?
Kommentti/vapaa sana.

	Teksti
	Hiljaisuus hallitsee niitä. juurikaan julkisuudessa ei näy niitä.
	Koska kalaa pitäisi saada pois!
	Ihmiset ei ymmärrä, että asioiden hoitaminen menee rahaa ja sitä ei tule kuin lupamaksuista.
	Olen pohtinut osakaskuntamme yhdistämistä Saarijärven osakaskuntaa, eli koko järvikohtaisia osakaskuntia.

Liite 5. Mitä asioita muuttaisitte osakaskuntanne toiminnassa?

Y	Hoitokunnan pitäisi olla kaikkien kalastajien asialla, ei näin selkeästi uistelijoiden ja perhostelijoiden asialla. Pitää sallia pienempi verkon silmäkoko. Esim. käytännössä muikunpyynti nyt kielletty, ei 50mm verkkoon muikku jää. Ihme uhkailua osakkaille, että pitää antaa rantoja toisten käyttöön-> yksinkertaisesti epäasiallista käytöstä meille osakkaille päin.
Y	Ehkä luvan myynnin
Y	Itsepähän olen niitä muuttanut.
Y	Vedenomistajien aktiivisempaa otetta asioihin.
Y	Aina voi toivoa, että toimintaan otettaisiin aktiivisemmin osaa. Tilanne kuitenkin uskoakseni keskimääräistä parempi.
Y	Nuoria enemmän mukaan
Y	Tehokkaampaa toimintaa, rahavaroja pitäisi saada lisää
Y	kts. kohta 8
Y	Saattaisin niitä yhteen. Tämä edistäisi kokonaisuuden kehittämistä. Järvikoh- tasuuteen vähintään tulisi pääosin päästä
Y	Tasapuolinen kuuleminen ennen päätöksiä
Y	Pitäisi saada osakaskuntien koko kattamaan koko kunnan alue.
Y	Tarvitaan jäsenillä aktiivisempaa osallistumista.
Y	Kuten edellä, ei saa nuoria mukaan toimintaan

Liite 6. Jos vastustat osakaskuntien yhdistämistä, niin miksi?

Vastaukset	
Y	Menee liian isoksi toiminta. Ei tunnu hoitokuntaa kaikkien järvien asiat kiinnostavan nytkään.
Y	Saarijärven kalastuskunta oli suuri virhe
Y	Osakaskunnalla on satojen tuhansien eurojen omaisuus. Siitä ei haluta luopua. Haluamme itse päättää rahavaroistamme.
Y	Koska päätöksenteko menee ylemmille tahoille ja rannan asukkaat kärsivät
Y	Painopiste siirtyy suuremmille vesialueille, joten meidän tapauksessa Karankajärvi jäisi huomioimatta, vedenlaatu heikkenisi entisestään sekä vähäiset istutuksen loppuisivat kokonaan.

Liite 7. Kysely kohta 19, vaihtoehto muuta, mitä?

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muuta, mitä	kalastusta lisättävä ja rapu vesien hoitoa parannettava
Muuta, mitä	Veden laatu huolettava.
Muuta, mitä	Istutuksia on riittävästi, hoitokalastusta lisää, muuta toimintaa tarpeen mukaan.
Muuta, mitä	Syvyyskarttojen täsmennystä ja kalastajien olosuhteiden parantaminen.

Liite 8. Kysely kohta 20,” kyllä, miksi?” ja ”ei, miksi?”.

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, miksi?	Se hanke tähtää luontaisen lisääntymisen kehittymiseen.
Kyllä, miksi?	Vapaa kulku vaeltaville kaloille
Kyllä, miksi?	Se niiden rakentaminen mielestäni käytetäänkin jonkin verran mainittuja varoja ja lisäksi mahdollisia osakaskuntien rahoja.
Ei, miksi?	ELY ja VATTENFALL rahoitus

Liite 9. Kysely kohta 22. Verkon hinta.

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Yhden 30 metrisen verkon hinta	5e
Yhden 30 metrisen verkon hinta	5€ / 3m korkeus
Yhden 30 metrisen verkon hinta	2 €
Yhden 30 metrisen verkon hinta	3 euroa osakkaat 6 euroa ulkopuoliset
Yhden 30 metrisen verkon hinta	4€
Yhden 30 metrisen verkon hinta	5€
Yhden 30 metrisen verkon hinta	5€
Yhden 30 metrisen verkon hinta	5€
Yhden 30 metrisen verkon hinta	4€
Yhden 30 metrisen verkon hinta	4€

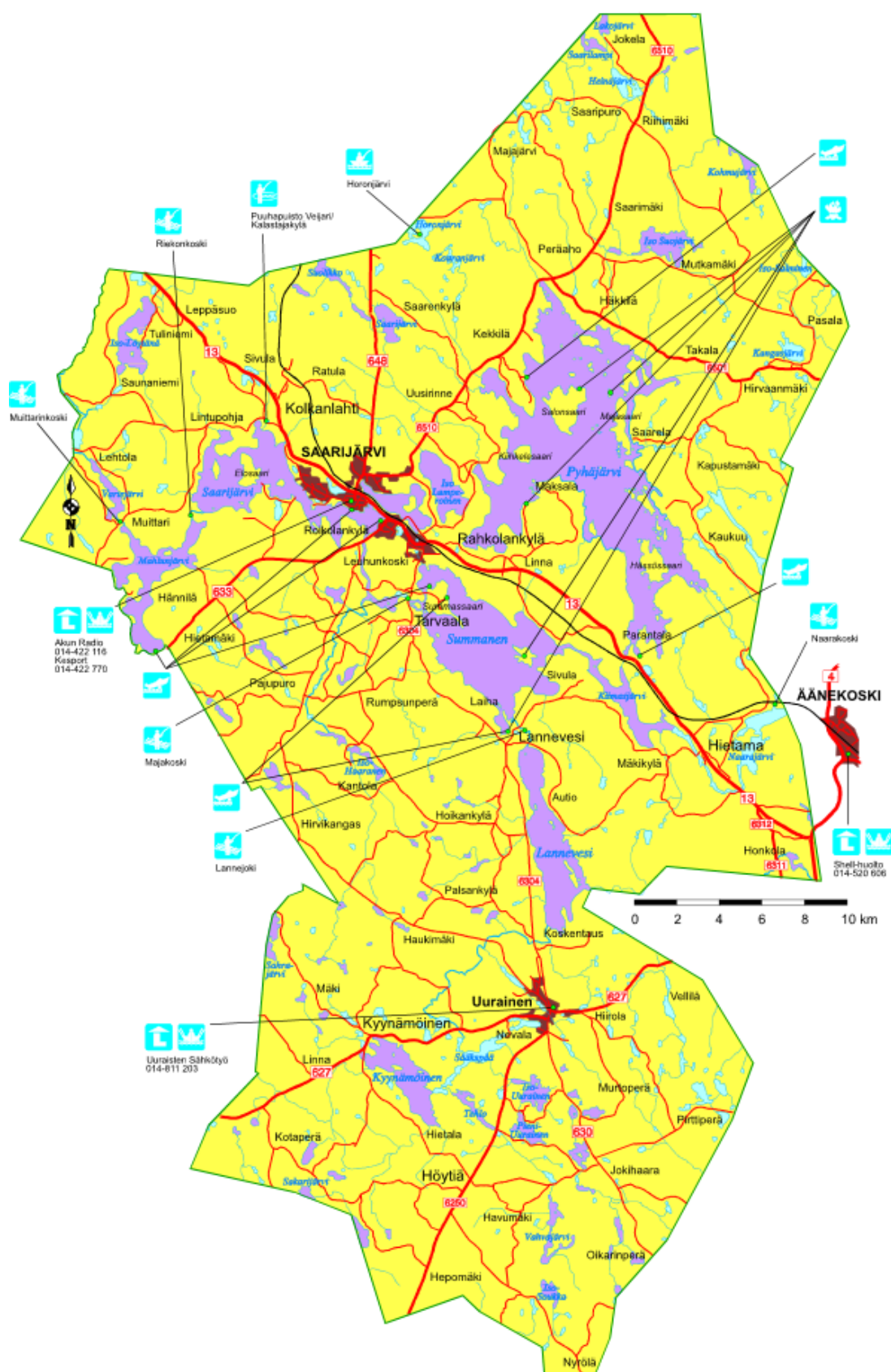
Liite 10. Kysely kohta 22. Katiskan hinta

Katiskan hinta	5e
Katiskan hinta	ilmainen
Katiskan hinta	1 €
Katiskan hinta	1€ osakkaat 2€ ulkopuoliset
Katiskan hinta	0€ nimi on löydyttävä
Katiskan hinta	5€
Katiskan hinta	3€
Katiskan hinta	2,5€
Katiskan hinta	Ilmainen kun 2kpl / ruokakunta
Katiskan hinta	5€
Katiskan hinta	0€

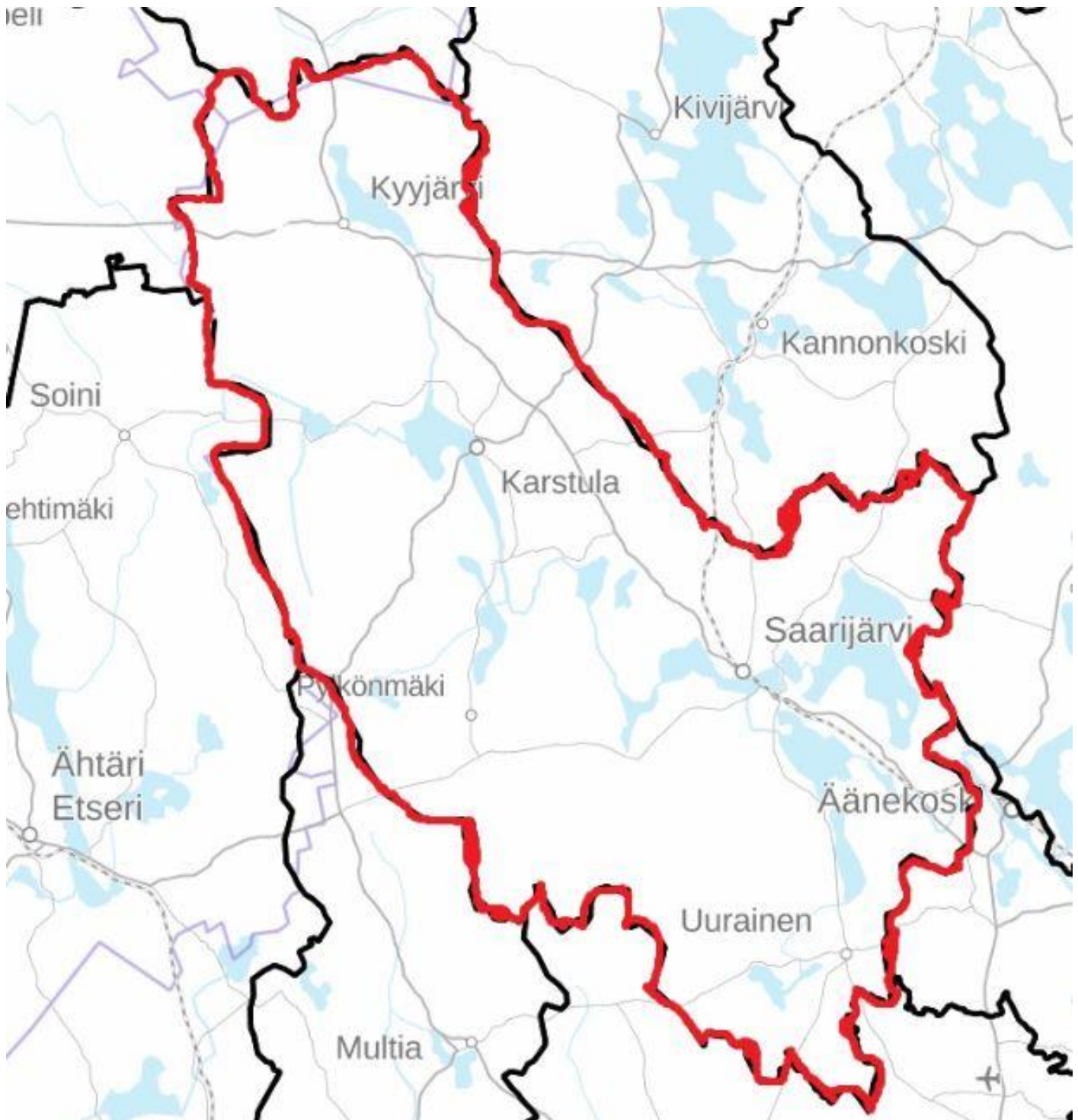
Liite 11 Kuinka tulisi toimia, kun maksuvelvollisten verkkopyytäjien määrä laskee ja vapakalastajien määrä nousee?

	Vastaukset
Y	Saarijärven osakaskunta on ihan itse omilla toimillaan antanut näin tapahtua. Me verkkopyytäjät ollaan jääty ihan paskaan asemaan. Ehdottomasti verkkokokoko muutettava alemmaksi ja sallittava muikunpyynti
Y	Kun??? Mistä niin päättelette? Kalastuksen määrä tulee vähenemään kalastusmuodosta riippumatta.
Y	Minkäs sille voi?
Y	No, se nyt antaisi periaatteessa kaupalliselle kalastukselle lisää tilaa toimia.
Y	vapakalastajien lupia olisi voitava valvoa paremmin
Y	Tarkastaa lupamaksujen hinnat kohdalleen
Y	Muutos on ollut juuri verkkokalastajien osalla 5-7% viime vuosina. Koskikalastusta kehitetään.
Y	Suositaan katiska ja rysäpyyntiä. Elävänä pyytävät pyydykset ovat sikäli hyviä, kun voidaan vapauttaa ei halutut kalat vahingoittumattomana.
Y	Istuttamalla siikaa / taimenta ja roskakalat pois!
Y	Ei taida olla muuta keinoa kuin laittaa synnytystalkoot, jos ei yli 65 vuotiaiden ilmaista maksua lopeteta.
Y	En osaa sanoa

Liite 12. Saarijärven kalastusalue

Liite 14. Uusi kalatalousalue

Liite 15. Osakaskuntien muut tulot ja voitto/tappio

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muut tulot	3000e
Muut tulot	15000 - 25 000
Muut tulot	10
Muut tulot	Omistajakorvaukset 1750,87€
Muut tulot	5400
Muut tulot	n.800€
Muut tulot	18,50€
Muut tulot	n.2300€
Muut kulut	4000e
Muut kulut	10 000 - 20 000
Muut kulut	3
Muut kulut	18249
Muut kulut	n.2000€
Muut kulut	472€
Voitto / Tappio	600e
Voitto / Tappio	luvut vaihtelee vuosittain. yleensä voittoa
Voitto / Tappio	+/- =0
Voitto / Tappio	-3973,69
Voitto / Tappio	-3922
Voitto / Tappio	Pyrkimys +-0
Voitto / Tappio	480€
Voitto / Tappio	n.-400€

Liite 16. Osakaskuntien henkilöstökulut / lupatulot

Henkilöstökulut	400e
Henkilöstökulut	1500-2000
Henkilöstökulut	757
Henkilöstökulut	900
Henkilöstökulut	1650
Henkilöstökulut	n.500€
Henkilöstökulut	0
Lupatulot	2000e
Lupatulot	3000
Lupatulot	1276
Lupatulot	2267,50
Lupatulot	15800
Lupatulot	n.2000€
Lupatulot	935€
Lupatulot	n.1300€